

Harb ihtimalleri azalıyor

Dünya politika vaziyeti, bir kaç ay
evveline nisbetle daha iyidir

Paris 28 — İngiliz meclisinin millî müdafaa için fevkalâde tahsisat kabul etmesi dünyanın her tarafında büyük ehemmiyetle karşılanmıştır. Hemen bütün devletler silâhlarını arttırmaktadır. Bu yüzden silâh ve harp levazımı fabrikalarında faaliyet vardır. Bu fabrikalarda geceli gündüzlü çalışılıyor.

Her tarafta yapılan hazırlık aceba nasıl bir netice verecektir? Bir çok tanınmış Avrupa ri-cali harp tehlikesinin eskisine nisbetle azaldığı kanaatinde. Çekoslovakya reisi cumhuru B. Benes bir gazete muharririne beyanatında «sulh için en tehlikeli yıl 1936 senesi idi. 1937 de harp ihtimali bir sene evvelkine nisbetle azalmıştır.» demiştir. Ekser meşhur siyasiler bu mütealeya iş-tirak ediyorlar.

Son zamanlarda Avrupa için en büyük tehli-ke İspanya meselesi idi. Halbuki İspanya işle-rine karışmamak için nihayet bir anlaşma olmuş, İspanyanın kara ve deniz hududlarının kon-trolü hakkında kararlar verilmiştir. Bunun ne-ticesi olarak gerginlik azalmıştır.

Habeş harbinden sonra Akdenizde büyük bir gerginlik baş göstermişti. İngiltere - İtalya an-laşması, Akdeniz devletleri arasındaki konuş-malar bu gerginliği ortadan kaldırmıştır. Şimdi

Akdenizde sükûnet hüküm sürmektedir.

Orta Avrupaya gelince, burada da gerginlik azalmaktadır. Orta Avrupada en büyük teh-like Avusturyada Habsburgların tekrar tahta oturması idi. Küçük itilâf buna katiyen razı olmayacağını açıkça bildirmişti. İtalya Habs-burgların tahta oturmasını fena bir gözle gör-miyordu. Bu yüzden iki cereyan karşılaşıyordu.

İtalya, Almanya ile yaptığı anlaşmadan son-ra Habsburgların iş başına gelmesi işle alâkadar olmağa başlamıştır. Almanya esasen buna taraf-tar değildi. Bu sebeple şimdilik Habsburgların Avusturya tahtına oturması ihtimali zayıflamıştır.

Almanya ile Sovyet Rusya arasındaki münasebata gelince, bu münasebat da bir kaç ay ev-velki kadar gergin değildir.

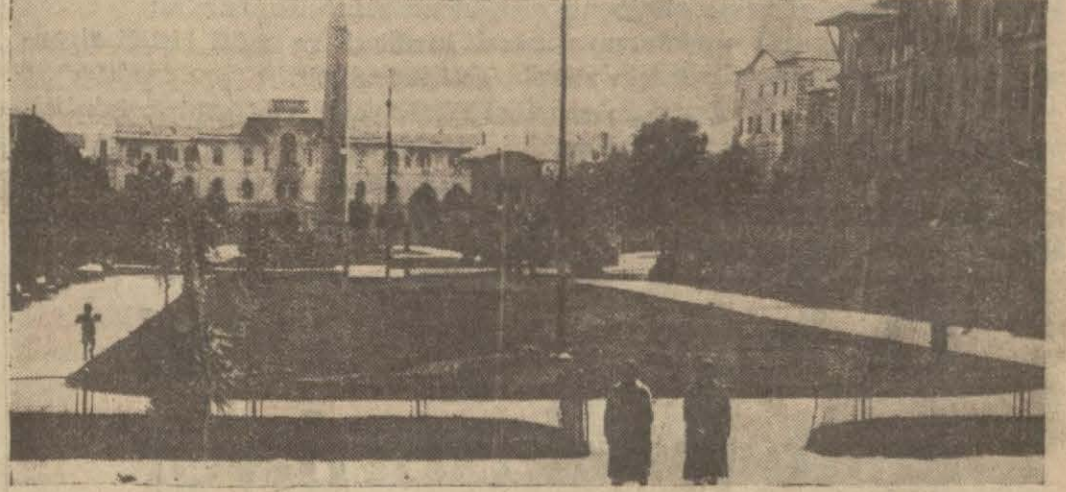
İşte bütün bu sebepler yüzünden ekser gaze-teler, yapılan büyük hazırlıklara rağmen, harp ihtimalinin azalmakta olduğunu yazıyorlar.

Paris 28 — Oeuvre gazetesi, Naziler Avustur-yada bir hükümet darbesine kalkışarlarsa poli-sin kendilerine müzaheren edeceğini söylüyor. Bu gazete, İtalyanın Avusturyayı Hitlerizme karşı müdafaa vazgeçtiğini söylüyor.

Populaire gazetesi de İtalyanın şimdi Alman tezine meylettığını söylüyor.

Adliye sarayının Sultan
Ahmedde yapılmasından
vazgeçiliyor mu?

Müstakbel plânda burası âsarı atika mıntakası olacağından modern tarzda bina yapılması muvafık görülmüyor

Sultan Ahmed parkından bir görünüş

Adliye sarayının ilk önce eski şurayı devlet binası olan tomruk daîresi arsa-sında yapılması düşünülmüş, fakat ci-vardaki binaların istilâki mühim bir yekûn tutacağı için binanın buraya yapılmasından vazgeçilmişti. Bunun üzerine sarayın Sultanahmedde hapis-hane binası arsasında yapılması mu-vafık görülmüş ve burada fennî tetki-

kat yapılmıştı.

Adliye vekâleti, İstanbul adliye bi-nasını burada yaptırmaya kati surette karar vermeden evvel bunun şehirci-lik bakımından tetkik edilmesini be-lediyeden istemiş, belediye de şehirci-lik mütehassısı B. Prostenin mütele-asını sormuştu.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Dört sene dağda ot yiyerek
yaşıyan bir adam

Köylüler domuz avlarken bir katil yakalamağa muvaffak oldular

Gönen 27 — Burada senelerce dağ-da yaşıyan bir katil garip bir surette yakalanmıştır.

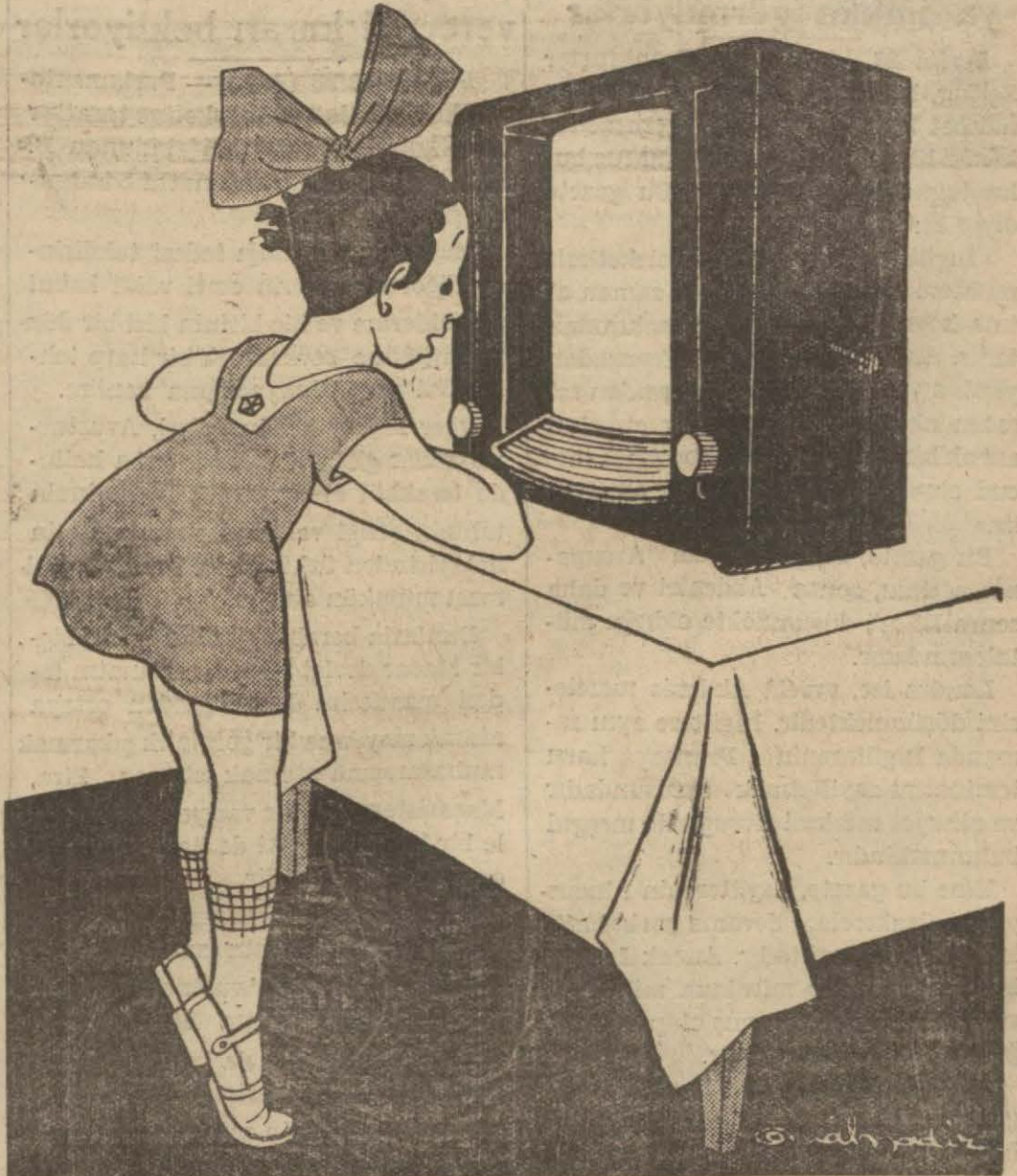
Dört yıl önce Sarıköyden Şaban ağa-yi öldürmek niyetiyle çobanı öldüren Ahmed tevkif edilmiş, fakat ozaman her nasılsa hapishaneden kaçmaya mu-vaffak olmuştu. Yapılan bütün araştı-rmalara rağmen bu katil bir türlü ele gmemiştir.

Gecenlerde domuz avlamak için sa-bahleyin erkenden, Şaroluk köylüleri

dağı sarmışlar ve yavaş yavaş muha-sarayı küçülterek orman içinde saklı olan domuzları kaldırıp vurmağa baş-larken, köy korucusunun gözüne bir ağaç altında yatan ve koyun posteki-lerine sarılı beyaz kuyruklu birşey iliş-miştir.

Korucu bir arkadaşile beraber, evve-la domuz zannettikleri bu acayip şeyin yanına yaklaşmışlardır. Nihayet bunun çıplak fakat üstüne beyaz bir kuyruk-(Devamı 10 uncu sahifede)

İlk ukulâhık!...

Spiker — Radyo Rumanıya, radyo Bukureş...

Çocuk — Ne ayıp, koskoca kadın Romanya, Bükreş demesini bilmiyor!...

Şehir neresidir? Sayfiye
yerleri nereleridir?

Şehircilik mütehassısı B. Proste yapacağı plânda bunu gösterecek

İstanbuldan bir görünüş

İstanbulun imarını düşünürken a-sıl şehirle sayfiye yerlerini birbirin-den ayırmak fikri etrafında münaka-shalar yapılmaktadır. Aceba İstanbulun sayfiye telâkki edilcek semtleri neres-idir? Meselâ Kadıköy sayfiye midir, şehrin bir kısmı mıdır? Her şeyden ev-vel bunun tayini lâzım gelmektedir.

Yapı ve yollar kanunu, bilhassa in-şaat bakımından, şehir içi ile sayfiye yerleri hakkında ayrı ayrı ahkâm koy-muştur. Şehir içinde ahşap bina inşaa-sı yasak edildiği halde sayfiye yerlerin-de, bazı kayıtlar altında, ahşap inşaa-ta müsaade etmektedir. Belediye, ya-pı ve yollar kanununun neşri ve tat-biki üzerine şehrin sayfiye yerlerini kabataslak bir surette ayırmıştı. Fakat bunu asıl şehircilik mütehassısı B. Prostenin hazırlıyacağı plân halledec-tir.

Aldığımız malûmata göre B. Proste şehrin sayfiye yerlerini ayırırken yal-nız yapı ve yollar kanunundaki bina

inşaatı düşüncesini göz önünde bulun-durmayacaktır. Daha ziyade imar me-selesine ehemmiyet verecektir.

İstanbul şehrinin pek geniş olan hu-dudları içinde aynı sistemde imar plâ-nını tatbik etmek doğru görülüyor. Şehirde birçok yollara, meydanlara, bahçe ve parklara ihtiyaç vardır. Say-fiye yerlerinde bu ihtiyaç daha azdır. Saniyen belediye gelir, her taraf-ta imar işine başlanmasına müsaid de-gildir.

B. Proste bunu dikkate alacak ve i-leride inkişaf etmesi ihtimali az olan semtleri ayıracaktır. Bu gibi semtler-de, bazı ıslahat yapılmakla beraber büyük mikyasta imar hareketlerine imkân görülmemektedir.

B. Prostenin imar plânının tatbiki-ni temin etmek üzere bazı mali im-kânlar hakkında bir lâyiha hazırlıya-cağı da söyleniyor. Profesör şehirde oturanlarla sayfiyede oturanların aynı

(Devamı onuncu sahifede)

Portakal ihracatı
sonuna yaklaşıyor

Bu yıl portakallar çok iyi fiatlarla satılmıştır

Adana 27 (Husufi) — Muntakamız-dan portakal ihracatı sonuna yakla-şıyor. Dörtöl ve Kozan gibi başlıca portakal ihraç eden iki kasabada da mahsulün tamamen arkası alındı de-nilebilir.

Bu yıl portakal fiatları Dörtöl ve Kozanlıların yüzünü güldürmüştür. Ziraat mücadelesi önümüzdeki yıl için büyük bir hazırlık yapmaktadır. Mev-simi gelince derhal mücadele kolları kazalardaki portakal bahçelerine gi-decek ve ağaçları dezenfekte yapacak-lardır.

Bu yıl portakal iyi fiatla satıldığı gibi, hastalıklı da.. yalnız Dörtöl-dan 1,150,000 sandık ihraç yapılmıştır.

Çukurova portakalcılarının bilerek ihmal ettiği bir nokta varsa, bu da a-ded itibarile fazla mahsul almak için ağaçların sık meyva vermesine göz yummalarıdır. Bu yıl ziraat mücade-lesi, halkı bu hususta tenvir edecek ve her ağaçta temizleme yapılarak iri portakal alınmasına gayret edilmesini tav-siye edecektir.

Türkkuşu tayya-
releri İzmirde

Tayyareciler merasimle karşılandı, İzmirde havacılık günü yapılacak

İzmir 28 (Telefonla) — Memleket içinde hava seyahatine çıkan Türkkuşu tayyareleri dün plânörlerle be-raber Bursadan İzmirde gelmişler ve büyük merasimle karşılanmışlardır.

Türkkuşu öğretmenlerinin İzmirde glemesi münasebetile burada bir ha-vacılık günü tertip edilecek, uçuşlar yapılacaktır.

Pazartesi konuşmaları

Kültürlü adam

Yazan: Hasan Âli Yücel

Altıncı sahifemizde okuyunuz.

Dün Geceki ve Bu Sabahki Telgraflar

Fransız kabinesine hücumlar devam ediyor

Başvekâlet umumî kâtibi istifa etti, şiddetli bir nutuk söyledi

Paris 28 (A.A.) — Sosyalist fırkası sol ihtilâlcî hizbinin lideri B. Marceau Pivert, başvekâlet umumî kâtipliğinden istifa etmiştir. Kendisi bu vazifede bilhassa radyo ile neşriyat işlerine memur idi.

İstifasının sebeplerini izah eden B. Pivert, B. Bluma karşı mutlak surette sadakat ve ihlâs ile merbut olduğunu, fakt dostlarına ve mensup olduğu sınıfa hizmet etmenin en iyi çaresi mürâyane kaçamaklar yapmaktır, işgal etmeğe matuf bir takım ihtiyatlarda bulunmaksızın bütün hakikatı açıkça söylemekten ibaret bulunduğunu söylemiştir.

B. Pivert, sosyal fırkası idare komisyonunun kendisinin hattı hareketini şiddetle müahaze etmekte olduğunu söyledikten sonra demiştir ki:

«Halkçılar toplantısı, proletaryaya askeri kredileri ve millî birliği ziyan-sız bir hesap gibi yutturmak için vücutte getirilmemiştir.

Halkçılar cephesi hükûmetinin sosyalist direksiyonu, mal sahiplerinin itimadlarını isticlâp etmek, içtimai sulhün medhiyesini yapmak gibi öldürücü bir takım hayallere kapılmamalı ve bunlara müsaade etmemeli idi. Aynı zamanda bizi öldürmeğe hazırlanan sınıfmız düşmanlarına karşı fazla âlicenabane davranmak da icap etmezdi.

Oviedo etrafındaki çenber sıkıştırılıyor

6 marttan itibaren İspanyaya deniz yolile sevkıyat kontrol edilecek

Madrid 28 (A.A.) — Gijondan bildirildiğine göre hükûmet kuvvetleri Oviedo etrafındaki kısıkaçı sıkıştırmaktadırlar. Bu kuvvetler ezcümle tahkim edilmiş olan hapishaneyi almışlar ve asilerin muhtemel bir taarruzuna karşı köylerini tahkim etmişlerdir. Cumhuriyet tayyareleri havaya hakim vaziyetlerini muhafaza etmektedirler.

Madrid 28 (A.A.) — Bütün cephe-lerde sükun hüküm sürmektedir.

Salamanka 28 (A.A.) — Valensiya belediye reisi, hükûmetçi İspanyanın bütün belediyelerine müracaat ederek ne kadar mülteci kabul edebileceklerini sormuştur. 300 bin kişilik bir şehir olan Valensiyada 800 bin kişi toplanmıştır. Şehir bundan fazlasını alamamaktadır.

DENİZDEN KONTROL BAŞLIYOR

Londra 28 (A.A.) — Tâli ademi mü-

dahale komitesi pazartesi gününe kadar deniz kontrol planında bir değişiklik yapmadığı takdirde parlamento gelecek hafta, İngiliz harp gemilerinin 6 marttan itibaren kontrole başlayabilmesi için lâzım gelen tedbirleri ittihaaz edecektir.

İspanyaya giden İngiliz harp gemileri tesbit edilen limanlara uğrıyarak oralarda İspanya için vapurlara tahmil edilecek yükleri kontrol edecek müşahideleri alacaklardır.

Pas - de - Calais'den geçecek gemiler Downs'da duracaklar ve İrlanda ile Westcoast'den gelen gemiler de Cherbourg veya Brest'e gideceklerdir.

Kontrol planında zikredilen diğer limanlar Madera, Oran, Marsilya ve Palermo limnalarındır.

Nevyorkun eğlence yerlerinde panik

Gözyaşı döktüren bombalar atıldı, 100 kişi yaralandı

Nevyork 1 (Akşam) — Dün gece Nevyorkun en büyük eğlence yerlerini ihtiva eden Brudvay mahallesi, şimdiye kadar misli görülmemiş bir takım garib hâdiselere sahne olmuştur. Brudvay mahallesindeki bütün eğlence yerlerinden imdad çıkışları yükseliyor, tuvaletli ve fraklı binlerce kadın ve erkek yekdiğerini iterek ve kakışarak sokaklarda koşuyorlardı. Yangın müthişti, dört taraftan koşan polisler, çılgına dönen halkı bir türlü teskin edemiyorlardı.

Tahkikata göre bütün Brudvay mahallesini bu panîğe düşüren sebep, aynı zamanda altı büyük eğlence yerinde gaz döktüren bombalar atılmasıdır. Bu panik esnasında, 36 sı ağır olmak üzere 100 kadın ve erkek yaralanmıştır. Berekenenlerin haddi ve hesabı yoktur. Bu kargaşalık esnasında çok kıymetli mücevherler kaybolmuştur. Bombaların grevci amele tarafından atıldığı sanılıyor.

Zonguldakta bir katil asıldı

Pusu kurarak bir kişiyi öldürmüş, cesedini parçalamış

Zonguldak 27 — Asım adlı bir canı, eski mahkeme yerinde asılmıştır. Asım, 21 temmuz 1935 de, Bartının Sarmaşık köyü ihtiyar heyetinden Yaşarı, pusudan kurşunla öldürmüştür. Katil, zavallı adamcağızı canavarca paramparça ettikten sonra, toprağa gömerek üstünü örtmüştür. Katil, ötedenberi hayvan hırsızlığı ile bir çok canlara kıymıştır.

Katil kendisini başka bir suçundan dolayı jandarmaya teslim ettiği için kızılgınlıkla Yaşarın kapına girmiştir.

İzmirde bir otomobil kazası

İzmir 28 (Telefonla) — Kuşadası ile Şirince nahiyesi arasında bir otomobil virajı dönerken 15 metre yüksekten dereye yuvarlanmıştır. Otomobilin içindeki yolculardan biri ağır ve üçü de hafif olmak üzere dört kişi yaralanmıştır.

İzmirde bir tütün ofisi kuruluyor

İzmir 27 — Tütün ihracatçıları ve Amerikan tütün kumpanyaları direktörleri dün Türkofiste bir toplantı yapmışlardır. Toplantıda, İzmirde teşkil edilecek «Türkofisi» için görüşmeler olmuş ve kararlar ittihaaz edilmiştir.

Briket yapıyor

Türkîş sosyetesinin yeni bir teşebbüsü

Zonguldak 27 — «Türkîş» sosyetesinin Üzülmöz maden muntakasında kurduğu kok fabrikası, briket (briquette) istihsaline de başlanmıştır.

Briket, toz halindeki kömürün, bir miktar katranla karıştırıldıktan sonra kalıp haline gelmesinden derler. Toz kömür briket haline getirilince yanma hassası artar; toz kömürden fazla kalori temin eder ve ana cevherden, toz kömüre nazaran daha az zayıyat verir.

Bu bakımdan, briket kömürünü «toz kömürün ticarî kıymetini arttıran kalıp kömür» diye anlatmak daha doğru olur.

Türkîş sosyetesinin, kok istihsalinden sonra, briket yapmağa başlaması bir muvaffakiyettir.

Memleketimizde briket istihlâkı için geniş bir propaganda yapılmaktadır.

Hayfa, Irakın transit limanı olacak

Kudüs 28 (A.A.) — Hayfa limanının ticaret itilâfnamesi mucibince Irak için bir transit limanı haline getirilmesi için icap eden inşaat başlanılmıştır.

Hatay Türklerini tazyik siyaseti devam ediyor

Bitaraf müşahidler, Ankara - İstanbul tarikile Cenevreye döneceklerdir

Ankara 28 — Hatayda Milletler cemiyetinin bitaraf müşahidleri, çarşamba günü Halepten Toros ekspresile hareket ederek Ankara - İstanbul tarikile Cenevreye döneceklerdir. Müşahidler son tedkiklerini Bayır ve Bucak nahiyyelerinde yapmışlar, halkın yüzde doksanını teşkil eden Türklerle görüşmüşlerdir. Bu iki nahiye halkı, Hataya raptedilmelerini istediklerini müşahidlere kati bir lisanla söylemişlerdir. Bayır ve Bucak nahiyyeleri Ankara itilâfnamesine aykırı olarak Hataydan tefrik ve Lâzkiyeye bağlanmışlardır.

Antakya 28 (Akşam) — Suriyelilerin tecavüzleri artık haddini aşmıştır. Rifat Honeyyonun, Kuseyirdeki zeytinlik-

lerine Suriyeliler tarafından müteaddid tecavüzler yapılmış, birçok zeytin ağaçları dibinden kesilmiş, mal sahibinin bu tecavüzlere mani olmak için mahallî hükûmet nezdinde yaptığı teşebbüsler neticesiz kalmıştır.

Suriyeliler, tenha yerlerde yakaladıkları şapka Türklerle tecavüz etmekte ve merhametsizce döğmektedirler. Suriye hükûmeti Ermenilerle Araplara mütemadiyen silâh tevziine devam ediyor. Taşnakçı Ermenilere şimdiye kadar 4000 den fazla silâh dağıtılmıştır.

Suriye hükûmetinin teşvik ve parasile Ermeni ve Araplar tarafından bir nümayiş hazırlanmaktadır.

Polonya, Alman - Sovyet mücadelesine karışmalı mı?

Eski başvekil general Sikorski bunun şiddetle aleyhinde

Varşova 28 (A.A.) — Polonya hâlen Almanya ile Sovyetler birliği arasındaki ideoloji mücadelesine iştirak etmeli midir?

Eski başvekil general Sikorski, Kurier Wapawski gazetesine yazdığı bir makedale bu suale: «Hiç bir zaman» cevabını veriyor ve şöyle devam ediyor:

«Memleketimizin coğrafi vaziyeti mutlakiyetle idare edilen bu iki devlet arasındaki kavgaya iştirakten bizi kati surette menediyor. Çünkü Almanya ile Sovyetler birliği silâha sarılacak olursa bundan yalnız Polonya mutazarır olur.»

Eski başvekil, Almanyanın Sovyet düşmanlığı arkasında Alman hududlarının şark ve cenubundaki topraklara müteveccih emperyalist gayeler gizlendiği kanaatindedir. Esasen Almanyanın Sovyetler birliğine taarruz edeceğine ihtimal verilmemektedir. Çünkü iki memleket arasında müşterek bir hudud yoktur ve her iki memleketin ordusu da aşağı yukarı aynı kuvvette-dir.

İtalya ordusu

Sicilya adasında büyük manevralar yapacak

Sofya 27 (Akşam) — Romadan telefonla Utro gazetesine bildirildiğine göre, İtalya ordusu ağustos ayında Sicilya adasında büyük manevralar yapacaktır.

Manevralara, İtalyanın piyade, hava ve deniz kuvvetleri modern silâhlarla iştirak edecektir.

Manevralarda İtalya kralı Victor Emanuel ile Mussolini de hazır bulunacaklardır. Manevralara büyük ehemmiyet verilmektedir.

Eden - Ribbentrop görüşmeleri

Londra 28 (A.A.) — Salâhiyyetler makamlar, B. Fon Ribbentrop ile B. Eden arasındaki görüşmede Belçika meselesinin mevzuu bahsedilmemiş olduğunu tasrih etmektedirler. Bu makamlar İngilterenin hâli hazırda daha ziyade yeni Lokarno hakkındaki tekliflere Almanya ve İtalyanın vereceği cevapları beklemekte bulunduğunu ilâve ediyorlar.

Milletler cemiyeti umumî kâtip muavinliği

Cenevre 28 (A.A.) — Milletler Cemiyeti kâtibi umumî muavinliğine tayin edilen, eski Paris Sovyet sefaretî müsteşarı Sokoline, yeni vazifesine başlamıştır.

Seine nehrinin yükselmesi

Paris 28 (A.A.) — Seine nehri seviyesinin yükselmesi, Pariste ciddi hiç bir hasara bais olmamıştır.

Mareşal Graziani

Sihhati endişe verecek mahiyette imiş

Cibuti 28 (A.A.) — Adisababadan bildirildiğine göre mareşal Grazianinin sihhati endişe vermektedir. Pathyan bomba parçaları ciğere saplandığından mareşal zatürreden hastadır.

BİR DÜELLO TEŞEBBÜSÜ

Roma 28 (A.A.) — İsrarla dolaşan şayialara göre mareşal de Bono, müstemlekât nazırı Lessonayı düelloya davet etmiştir. B. Mussolini bu düelloyu kabul etmediğinden bir jüri heyeti teşkilini muvafık bulmuştur.

De Bono, müstemlekât nazırına, Habeş seferinin iptidasında kendisinin başkomandan olduğu zamana ait tenkidkârane makalelerin ve bir takım haberlerin neşrine mâni olmasından dolayı hücum etmekte idi.

Filistin hadiseleri ve İbnissuud

Londra 1 (Akşam) — İbnissuud neşrettiği bir emirnamede Filistin kargaşalarına iştirak edecek Hicaz tebaasının idam ile cezalandırılacaklarını ilân etmiştir.

Doktorlukta yeni bir keşif

Viyan 28 (A.A.) — Profesör Freund tıb cemiyetine, insanın vücudünde X şüalarının nüfuz edemediği yerlerde bazı ecnebi mevaddın mevcudiyetine dair mühim bir rapor tevdi etmiştir. Yeni şüalar sayesinde ur, gebelik ve saire ârazi keşfetmek kabil olmaktadır.

Lokarnodevletleri arasında konuşma

Alman gazeteleri anlaşmaya imkân görmüyorlar

Berlin 28 (A.A.) — Frankfurter Zeitng, lokarnocu devletler arasında müsbet bir itilâf vücuda getirmenin henüz bir takım manialara maruz bulunduğunu yazmaktadır. Bu gazete diyor ki:

«İngilizlerin kendi memleketlerini muhtemel taarruzlara karşı zaman altına koymak istedikleri zannolunmaktadır. Ancak İngilizlerin Fransadan yardım vadini almış olduklarından misakın akdi hususunda ısrar etmeleri ancak bir takım gizli düşüncelerin mevcud olması ihtimali ile izah olunabilir.»

Bu gazete, Parisin evvelâ Avrupanın şarkını, sonra Akdenizi ve daha sonra Rhin'i düşünmekte olduğu mütealesidir.

Londra ise, evvelâ Akdeniz meselesini düşünmektedir. İngiltere aynı zamanda İngilterenin Fransaya karşı teminatını zayıflatmak arzusunda ve nihayet merkezi Avrupa ile meşgul bulunmaktadır.

Yine bu gazete, İngilterenin Almanya'yı müzakerelere devam sevk etmek istediğini yazmaktadır. Ancak Londra kabinesinin garp misakına müteallik sarih teklifler hazırlamış olup olmadığını tasrih etmemektedir.

İngilterenin Almanya, Fransa ve İngiltere arasında akdedilecek bir muahedeyi her türlü hal suretine tercih edebilecek ve 1936 senesindeki ihtilâftan daha vahim olacak bir ihtilâfın çıkması takdirinde çok kuvvetli bir zaman elde etmiş olacaktır.

Macaristanda krallık cereyanı

Macarlar, Avusturyanın vereceği kararı bekliyorlar

Budapeşte 28 (A.A.) — Parlamento, krallığın iadesi hareketine taraftar olanların bir mümessili bulunan B. Dezo Lulvo, şu beyanatta bulunmuştur:

Mcaistanın krallığı iadesi takdirinde diğer devletlerin emri vakii kabul edeceklerine ve hiç birinin bizi bir dünya ihtilâline sevkedecek bir harp tehlikesini göze almayacağına kaniim.

Eğer Macar krallıyetçileri, Avusturyadakiler gibi iktisadi bir fırka halinde teşekkül etmiş olsalardı, herkesin tahmin ettiği ve fakat gene herkesin netayicinden ürktüğü kati adının atılması mümkün olurdu.

Bunlarla beraber şimdiki halde hiçbir Macar devlet adamı, saltanatın iadesi meselesini kendiliğinden ortaya atarak meydana bir gerginlik çıkarmak muhatarasına atılmak istemez. Zira, Macaristan öyle bir vaziyettedir ki böyle bir hareket, belki de hayat ve mevcudiyete mal olabilir.

Avusturyada saltanatın iadesi Macaristanın korkularını izale edecektir. Çünkü devletlerin Avusturyaya karşı hiç bir hareket kıyam etmediklerini görerek Macaristan da krallığı yeniden tesis ve devletin şeklini tesbit edecektir. Bir memleketin mütemadiyen muvakkat bir vaziyette kalmak istememesi ve şekil bünyesi meselesini kati surette halletmeği arzu etmesi kadar mantıklı birşey olamaz.

İSTANBUL HAYATI:

Çanta modası

Ne zaman modadan bahsedilse derhal hatıra bayanlar geliyor. Bana kalırsa moda dedikodusunun böyle hep bayanlara yükletilmesindeki sebep, onlarda modanın ip atlar gibi sık sık değişmesidir. Halbuki erkeklerde bazan öyle moda garabetleri oluyor ki, kendi kendimize gülmeleri kabil değil. Meselâ, bir zamanlar baston taşımak modası çıkmıştı. İstanbulda kocaman bastonlarla dolaşan seyyar satıcılara çok rastladık. Omuzları pamuk yastıklı, belleri kemerli paltolar halâ modadan çekilmedi.

Bilmem farkına vardınız mı? İstanbulda erkekler arasında yeni bir moda daha پیدا oldu. El çantası taşımak modası... Eskiden çantayı mektep talebeleri, avukatlar, diplomatlar taşırlardı. Hattâ talebe arasında bunu bir külfet addederek kitaplarını paltolarının cebine koyup çanta taşımak yükünden kurtulmak isteyenler bile vardı. Fakat bugün çanta halk arasında adeta bir ihtiyaç haline geldi. Ne kadar da çeşitleri çıktı. Adi mesinden, glâseden, krokodil taklidi deriden, ince köseleden, muşambadan, boyalı bezden, boy, boy, renk renk, çeşit çeşit çantalara hemen herkes elinde rastlıyoruz.

Geçen sabah erkenden Sirkeci cad-desinden geçiyordum. Bir genç, elinde şık bir çanta ile bir bakkal dükkanının önünde durdu. Çantasının bom boş gözlerini didikleyerek bir anahtar çıkarıp dükkanı açtı.

Kalabalık bir tramvayın arka sahanlığında. Kimıldanmağa imkân yok ki düşmemek için tutunalm. O arada bir adam etraftakilerin kafalarına, gözlerine çarparak elindeki kocaman çantayı açtı içinden küçük bir para çantası çıkararak bilet aldı ve bileti de para çantası ile beraber büyük çantanın içine yerleştirdi. İftira ettim; büyük çantanın gözleri bomboş.

Eskiden beri tanıdığım bir ahabım vardır. Başındaki şapkanın bile ağırlığından, fazla bir yük olduğundan şikâyet eder, başı açık gezerdi. Geçen gün bunun elinde de şık bir çanta görmüyeyim mi? ayak üstü konuşurken çantasını açtı ve içinden siğara paketile kibritini çıkarıp yaktı. Bunun çantasında da kibrit ve sigara paketinden başka bir şey yok. Merak ettim, sordum:

— Kuzum, sormak ayıp olmasın amma, hergün elinde taşıdığın bu çantaya ne koyarsın?

Meğer bunu kendisi de bilmiyormuş. Bir müddet düşündükten sonra cevap verdi:

— Canım, bazan lâzım oluyor işte... Meselâ, sigara paketile kibrit kutusu cebimde ağırlık yapıyor, çantaya koyuyorum. Arasına elime gazete geçerse onu da koyarım...

doğrusu cevap pek hoşuma gitti. Demek ki, herkesin çantası böyle mühim işlere yarıyor mu?

C. R.

Otomobil kazası

Sabri isimindeki biri idare ettiği hususi otomobile Tophaneden geçerken Dikimhane amelesinden Hayrullah'a çarpmıştır.

Hayrullah ağır surette başından yaralanmış, hastaneye kaldırılmıştır. Sabri yakalanmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

Yeni liman
B. Proste projesini
bir aya kadar
tamamlıyacak

Müstakbel limanın Yenikapıda yapılmasına esas itibarile karar verildiğini yazmıştık. Şehrin imar planı avan projesini hazırlayan B. Proste da projesinde müstakbel limanı Yenikapıda olarak göstermiş ve projenin esaslarını tesbit etmişti. Ancak mütehasıs, bu husustaki tedkikatını henüz tamamlamamıştır.

Hükümet, İstanbul limanını biran evel yapmak için esaslı tedkikata başladığından bir haftaya kadar şehrimize tekrar dönecek olan B. Proste Yenikapıda yapılacak limanla yakından alakadar olacak ve projenin bu kısmını tamamlıyacaktır. Mütehasıs, bu hususta hükümetin ve diğer alakadarların fikir ve mütalâalarını alıyacak ve tedkikatını nihayet bir ay içinde bitirerek belediye reislik makamına verecektir.

İlk önce şehir planının bir kül halinde tedkiki düşünülmüştü. Fakat liman yapılması işi acele bir safhaya girdiğinden B. Proste'un yapacağı liman projesi, süratle şehir meclisinden geçerek hükümete takdim edilecektir.

Belediye reis muavinliği

Rahatsızlığı dolayısıyla uzun müddetten beri mezun bulunan belediye reis muavinlerinden bay Nürinin mezu niyet müddeti bugünlerde bitecektir.

Haber aldığımız göre bay Nuri eski memuriyetine dönmiyecek, ya münhal bulunan valiliklerden birine tayin edilecek, yahud da buna muadil bir vazifeye geçecektir.

Münhal bulunan belediye reis muavinliğine Fatih kaymakamı bay Raufun, Fatih kaymakalığına da Üsküdar kaymakamı bay Lütfinin tayin edilecekleri kuvvetle söylenmektedir.

Yalova kaplıcaları

Yeni otel bu yaz
merasimle açılacak

Yalova kaplıcaları müdürlüğüne tayin edilen doktor Nihad Reşad bazı hususi işleri için Avrupaya gitmişti. Bay Nihad Reşad bayramda Avrupadan şehrimize dönmüş ve Akay idaresindeki bürosunda çalışmaya başlamıştır.

Bay Nihad Reşad Yalova kaplıcalarında yapılması kararlaştırılan sıhhi tesisat ve asrı kaplıca tedavileri etrafındaki tedkiklerine devam edecektir. Doktorun yakında Yalovaya giderek tedkikatına bir kaç gün için orada devam etmesi muhtemeldir.

Yalovadaki asrı otelin inşaatı bitmiş olduğundan banyo daireleri hazırlanmaktadır. Otelin merasimle açılması ve bu münaseblet bir ziyafet verilmesi düşünülmektedir. Yaza kadar kaplıcalarda yapılan diğer tamirat ve tadilatla ikmal edilmiş ve kaplıcalar halka daha asrı bir şekilde açılacaktır.

Doğru seferler
Akay ve Şirketihayriyenin
yeni kararları

Boğaziçine ve adalara işliyen vapurların süratlerinin azlığından da ima şikâyet edilir. Boğazın yukarı taraflarındaki iskelere en süratli vapurlar bile bir buçuk saatte gidebilmekte dirler. Adalara da bir buçuk saatten evvel varmak mümkün olmamaktadır.

Alakadarlar köprü ile sayfiye yerleri arasındaki mesafeyi biraz daha kısaltmağı düşünmüş ve yegâne çare olarak zikzak seferlerin azaltılmasını bulmuşlardır. Adalar için buna imkân görülmemektedir. Çünkü zaten dörtten ibaret ve yekdiğerine yakın olan adalara ayrı ayrı vapur işletmek gayri kabildir. Vapurların süratini arttırmağa da imkân yoktur.

Akayın mevcut vapurları 12-13 ve Şirketi Hayriyeninkiler de 8-12 mil süratindedirler. Vapurlar bir müddet işleyince süratlerinden bir mil kaybetmektedirler.

Bu vaziyeti göz önünde tutan Şirketi Hayriye yaz mevsiminde sayfiye yerlerine, doğru seferler işletmeye karar vermiştir. Bu seferlere en süratli vapurlar tahsis edileceğinden Büyükdereye kadar hiç bir iskeleye uğramadan kırk beş dakikada gitmek mümkün olacaktır. Ayrıca sayfiye yerlerinde halkın geç vakitlere kadar eğlenmelerini temin maksadile bilhassa pazar günleri Kavaklardan köprüye son vapurlar saat 23 de kaldırılacaktır.

Akay idaresi de bu sene yaz tarifesini hazırlarken Adalardan İstanbul'a son vapuru mümkün olduğu kadar geç kaldıracaktır. Aynı zamanda pazar günleri sabahdan öğleye kadar köprüden ve akşam yediden sonra adalardan sık sık vapur kaldırılacaktır.

Kuduz köpek

Bir avcı çiftesile
hayvanı öldürdü

Dün Silivrikapıda kuduz bir köpek ağzından köpükler saçarak etrafa saldırmaya başlamış, o sırada oradan geçen bir avcı çiftesile bu kuduz köpeği öldürmüştür.

Polis memurları bundan başka sokaklarda gezen ikisi sahipli biri sahipsiz üç köpeği, kuduz olmak ihtimalini düşünerek yakalamışlar ve kuduz hastanesine götürmüşlerdir.

Yeşilköyde de bir köpek altı kişiyi ısırmıştır. Kuduz köpek Klüp sokagında evvelâ bayan Cevahir isiminde bir genç kıızı ısırıktan sonra önüne gelenin üzerine atılmıştır. Bu suretle evvelâ İbrahimi, sonra komşusu Eftimi, sonra Nikolayı, Mehmed-i ve nihayet doktor bay Tülyanı ısırıktan sonra öldürmüştür.

Altı yaralı kuduz hastanesine kaldırılmıştır.

Bir et kaçakçısı yakalandı

Öteden beri polis tarafından takib edilen et kaçakçısı Mustafa dün Salmatomrukta harab bir kilise içinde elinde bir bıçak koyun keserken yakalanmıştır.

9 milyon lira
Bina ve arazi
vergileri bakayası
bu kadar tutuyor

Bina ve arazi vergileri maliyeden idarei hususiyelere geçtikten sonra bu iki vergiye aid bakayanın tahsili idarei hususiyeye bırakılmıştı. Fakat bir seneden beri bu vergiler idarei hususiyeye tahsil edildiği halde henüz pek az tahsilât yapılmıştır. Bunun sebebi, bakaya vergilerinin maliye şubesinden idarei hususiyeye şubelerine devri muamelesinin uzamasıdır.

Haber aldığımız göre maliyeden devredilen bina ve arazi vergileri bakayası dokuz milyon liraya yakındır. Bu bakaya, daha evvelki senelerin vergi borçlarının affı hakkındaki kanuna göre 339 senesinden itibaren 935 yılı sonuna kadar tahsil edilemeyen vergi borçlarıdır. Bununla beraber, İstanbul vilâyeti bina ve arazi vergileri senevi tahakkuk mikdarı beş küsur milyon lira tuttuğuna göre bakaya mikdarı - yekûnun kabarık olmasına rağmen - çok görülmüyor.

Belediye tahakkuk ve tahsil şubeleri, bu devir muamelelerini mayıs sonuna kadar ikmal edebileceklerine göre 937 mali yılı başından, yani hazırandan itibaren bakayanın tahsiline başlanacaktır.

Bakaya vergiler derhal tahsil edilecek ve vermeyenler hakkında (Tahsili emval) kanununa göre muamele yapılacaktır.

Bir lokantanın tavanı çöktü

Dün gece Beyoğlunda büyük bir lokantanın tavanı birdenbire çökmüştür. Bereket versin ki insanca zayıt olmamıştır. Kazanın sebebi hakkında tahkikat yapılmaktadır.

İki hırsız

Biri ev, diğeri pencere
içinde yakalandı

Galatada oturan Avni dün Beşiktaşta bayan Seherin evine hırsızlık etmek için girmiştir. Bayan Seher eve hırsız girdiğini anlayınca bütün kapıları kilidliyerek koşup polise haber vermiştir. Hırsız evde yakalanmıştır.

Tophanede oturan Abdullah isiminde biri Beşiktaşta bay Rahminin evine hırsızlık maksadile girerken pencere içinde yakalanmıştır.

Mekteplerde tetkikler

Maarif vekâleti talim ve terbiye müdürü B. Avni şehrimizdeki müdürü B. Avni ile şehrimizdeki mektepleri ve maarif işlerini tedkik etmişlerdir. Haber aldığımız göre B. İhsan ile Avni bilhassa mekteplerde tatbik edilmekte olan terbiyevi sistemlerle meşgul olmuşlardır. Lise ve orta mekteplerde fazla talebe yüzünden sınıf mevcudlarının sekse ni bulması talebenin tahsil ve terbiyesi itibarile doğru görülmediğinden sınıf mevcudlarının 45 den fazla olmaması için alınacak tedbirler ve hangi mekteplerde şube açılması lâzım geleceği görüşülmüştür.

Bir çırpıda

Şaka

Şaka denilince aklımıza zarif, ince, hoş şeyler gelir değil mi?.. Bilhassa eskilerin öyle zarif, öyle ince, öyle hoş şakaları varmış ki bunlar edebiyata, şiirlere kadar geçmiştir.

Lâkin bugünkü şakalara insan şöyle bir bakıyor da tüyleri ürperiyor. Dün, pazar sabahı.. Beyoğlundan İstanbula erken dönen bir tramvaydayım.. her halde bir gece eğlencesinden dönen iki üç genç.. biri kalktı, arkadaşının şapkasının kenarlarından tuttu, aşağıya çekti... Şapkayı kulaklarına kadar geçirdi...

Bunun üzerine öteki yerinden fırladı.. kendisine bu işi yapan arkadaşının şapkasını yakalayınca aşağıya kadar indirdi.. artık nöbetle biri ötekinin, öteki öbürünün şapkasını kulaklarına kadar geçirmeğe başladılar.. amma kaç kere? Yirmi, yirmi beş kere...

Ben bunu evvelâ bir kavga başlangıcı filân zannettim.. meğer şaka imiş. Sizi temin ederim ki bu bir şaka imiş.. Ve bu suretle birbirlerinin şapkasını kulaklarına kadar geçirerek eğleniyorlarmış...

Bir pastahane otuyorduk, hem de şık ve pahalı bir pastahane.. gene iki arkadaş.. iyi de giyinmişler.. nasıl eğleniyorlar biliyor musunuz? Sigara küllerini birbirinin üstüne silkierek...

Evet bu suretle candan, gönülden eğleniyorlar...

Gene geçenlerde tramvaydayım.. arka sahanlıkta... Ve gene günlerden pazar.. akşam üstü... Beyoğluna eğlenmeğe çıkan bir kaç arkadaş.. bir kısmı içeride yer bulmuş oturuyor... İçlerinden birisi oturanlardan birinin şapkasını kapınca fırladı..

Ve tramvaydan aşağıya attı. Şapkası atılan telâşa kalktı. Tramvaydan yarı düşerek güya atladı. Şapkasını aldı. Yetişmek için tramvayın arkasından öyle koşuyor ki.. fakat ne mümkün?..

Zavallı pancar gibi kızarmış, kan ter içinde.. ötekiler yaptıkları bu ince şakadan memnun kakhahalar atıyorlar!...

Ne şık, ne zarif, ne ince bir şaka değil mi?.. Gazetelerde sık sık cinayet haberleri üstünde şu serlavhayı görürsünüz: «Şaka yüzünden...» Şaka yüzünden cinayet olur mu?.. Olur. Böyle şakalar yüzünden olması değil, olmamsı garip..

Şaka insanı güldürceğine, zarifliği, inceliği, hoşluğu yüzünden eğlendireceğine işte böyle cinayetler çıkmasına sebebiyet veriyor.. ne garip şey.. — H. F.

Modada bir tramvay arabası bir
bakkala çarptı

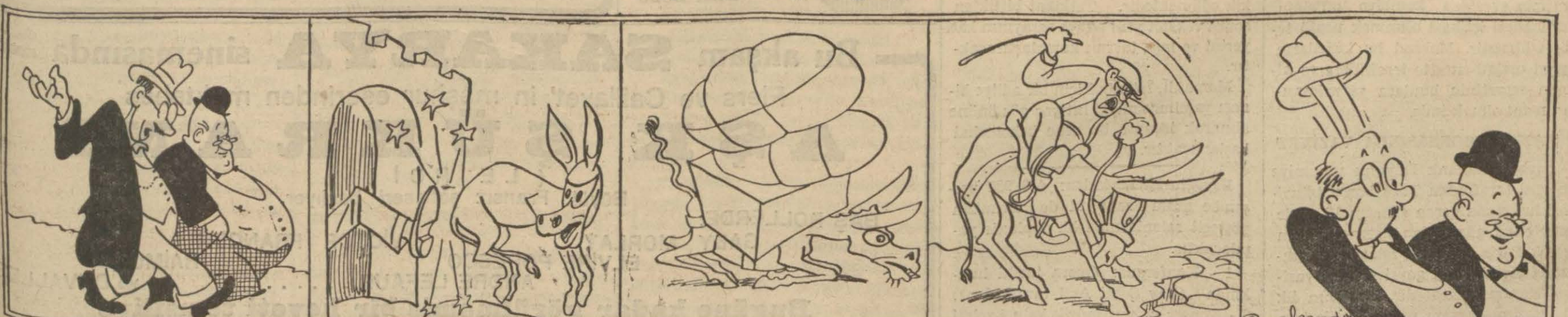
Vatman Halilin idaresindeki tramvay arabası dün Modadan geçerken Hristoya çarpmıştır. Modanın eski ve maruf bakkalı Hristo başından yaralanmıştır.

İzmir civarında altın madeni?

İzmir 27 — Bay Faik adında bir zat vilâyete bir istida ile müracaat ederek İzmir civarında zengin bir altın madeni bulunduğunu, işletme için yapacağı masrafların yarısı verilecek olursa yerini göstermeğe âmade olduğunu bildirmiş ve imtiyaz istemiştir.

Bu zat, bulduğu altın madeninin tahlilini İngilterede yaptırmış, tahlil neticesi çok iyi çıkmış, tahlil raporlarının suretleri de vilâyete verilmiştir.

Bay Amcaya göre...

— Şehir içindeki seyrüseferin intizamı için eşekler ortadan kalkacak bay Amca...

... Fakat şehir harici edilen eşekler ne olacak?...

... Kuvvetinden istifade edilmez, çelimsizdir!...

... Süratinden istifade edilmez, inatçıdır!... Peki amma bu mahûklar hiç bir işe yaramıyacak mı?...

B. A. — Merak etme, erbabı onları pastırma, sucuk sanayiinde kullanırlar!...

İktisadî ve malî hafta

İngiltere millî müdafaa tahsisatının akisleri - İstanbul borsasında vaziyet

Yedi senedenberi ilk defa olarak Londra piyasasında bakırın tonu bir hafta zarfında 8 sterlin birden tereffü ederek 63 sterlinde kaldı. Buna bakarak kalay ve kurşun da alabilirdiğine yükseliyor. Bu hadiseden dolayı iktisadî âlemi sevinç içinde, siyaset âlemi de derd içindedir.

İktisadî âlemi seviniyor, çünkü yeni siparişlerle yalnız madenler değil, bütün faaliyet branşları kârlı işler yapacak, siyaset âlemi de dertleşiyor. Çünkü bu faaliyetin mahreki İngilterenin silâhlanma kararı olduğu için bütün devletler de, bütçeleri müsait olsun olmasın, kendilerini korumak için azim masraflara girişmeğe mecbur olacak.

İngilterenin beş sene zarfında sarfedeceği para bir buçuk milyar İngiliz lirasıdır ki bizim paramızla takriben dokuz buçuk milyar lira eder. Bu hesaba göre yalnız harp tedarikâtı için her sene fevkalade bütçesine koyacağı masraf bir milyar dokuz yüz milyon Türk lirasına baliğ olacaktır ki bütçemizin umumî yekûnunun aşağı yukarı sekiz misli demektir.

İngiltere bu masrafı kısmen istikrazla kısmen de irad vergisi (income tax) nisbetini yüzde 23 den yüzde (30) a çıkarmak suretile kapatmak niyetindedir.

İngiliz bütçesi bu sene iptidasında 139 milyon sterlin açık gösterirken bu açık, elde edilen fazlalardan sayesinde, son hafta zarfında 32 milyona inmiştir. Zaten gayri muntazam borçlar da hâlâ 14 milyon sterlin gibi nisbeten cüzî bir miktardan ibaret bulunduğundan İngilterenin malî vaziyeti bu külli yetli masrafa tahammüle müsait te-lâkki olmaktadır.

Diğer taraftan Amerika müttahid devletleri hükûmeti ecnebi sermayelerinin Amerikaya akınına mani olmak üzere bir vergi ihdası veya sair suretle bir tedbir ittihazı hakkında henüz bir karar vermemiş ise de bu sayıların de-veranı haddi zatında ecnebi sermayelerinin bir müddettenberi mütereddid davranmalarını ve dışarıda iş ariyan İngiliz sermayesinin memleket dahilinde kalmasını intac ettiğinden bu vaziyet te şu sırada İngilterenin işine yaramaktadır.

Londra borsasında büyük bir faaliyet vardır.

Fransa hükûmeti amele ücretleri meselesi, dahilî fiatlarını tereffü, bütçe açığı, Fransa bankasındaki altın stokunun tenakusu gibi galleler içinde çırpınıyor. İptidai maddeler ve zarurî ihtiyaçlar fiatlarının tereffüüne mani olmak üzere 15 ağustos 1937 ye kadar tatbik edilmek üzere bir kanun projesi müzakere edilmek üzeredir.

Paris borsasında, İngilterenin verdiği impulsion neticesinde beynelmilel kıymet ifade eden kâğıtlar hareket gelmiş ise de asıl Fransız kâğıtları ile rantlar zayıftır.

Almanyanın malî vaziyeti iyi değildir. Birkaç hafta evvel 500 milyon marklık dahilî bir istikraz akdedildiği halde son hafta zarfında aynı miktarda yeniden bir istikraz akdetmek mecburiyeti hasıl olmuştur.

Alman borsalarında kote edilen ecnebi esham ve tahvilâtın alım satımı için evvelden kambiyo offisinin müsaadesi istihsal olunmak usulü tesis edilmiştir. Maksud bu kâğıtların gayri makul surette tereffüüne ve Alman servetinin bunlara yatırılması-na mani olmak imiş.

İSTANBUL BORSASINDA VAZİYET

Pariste Osmanlı Düyunu umumiye meclisi tarafından Türk borcu tahvil-leri hakkında geçen şubatin 12 sinde gazetelere gönderilen beyannamenin gerek Paris ve gerek İstanbul borsasında tevliid ettiği gayri müsaide vaziyet devam etmektedir. Haftanın ilk dört günü bayram münasebetiyle borsamız kapalı idi. Son iki günü zarfında biraz faaliyet bekleniyordu. Halbuki yapılan işler pozisyonları ilikide

etmekten ibaret kaldı. Hakiki alıcı ve satıcılar hemen hiç görünmedi ve yüzde yedi buçuk faizli Türk borcu kâda geçen haftaki fiatlarını muhafaza birer miktar sukut kaydederek kapandılar. Son fiatler şunlardır:

Birinci seri 20,55 lira

İkinci seri 19,90 lira

Üçüncü seri 19,70 lira

Paris borsasında bu tahvillerin kapanış fiatı 280 frank idi. Halbuki bu hafta 8 frank noksanile 272 frankta kaldı.

Geçen haftaki icmalimizdeki tahminimiz ve hile Anadolu esham ve tahvilât kuponlarının bayramı müteakip tediyesine başlandı. Beher tahvil kuponu için 161 kuruş verilecektir. Halbuki İsviçre frangi sukut etmeden evvel kupon başına 230 kuruş veriliyordu.

Anadolu grubu kâğıtlarında da zikre şayan muameleler yapılmadı. Kapanış fiatleri aşağıdakilerdir:

Hisse senedleri 22,60 Eko-kupon

Tahvilât 39,20

Müessil senedat 42,25

Merkez bankası hisseleri 97,50 lira-geçen haftaki fiatlerini muhafaza etmektedirler. Dahilî istikraz tahvil-leri fiatlerinde de bir değişiklik yoktur. Endüstriyel kâğıtlar meyânında Aslan çimento eshamı hafta zarfında biraz temevvüc etti. Fakat neticede 14,40 lira, yani 10 kuruş farkla geçen haftaki fiatte kaldı. Temevvücün sebebi, bazılarının göre şirketin bu sene 200 kuruş, bazılarının göre de yalnız 175 kuruş hisse temettü dağıtacağı keyfiyettir. Hakikat ancak şirketin 19 martta akdedeceği hissedarlar umumî toplantısında belli olacaktır.

Malûmat kabilinden diğer bazı kâğıtların nominal fiatlerini dercediyoruz:

Tramvay 16 lira, Bomonti 9,60 lira, İttihad Değirmencilik 11 lira, Şark Değirmencilik 1,10 lira, Şirketi hayriye 16, Omnium Şark sınaî şirketi 0,85 lira, Şark ecza deposu 3 lira.

BORSA HARİCİ MUAMELÂT

Borsa haricinde muamele gören Türk altını geçen haftadanberi 3 kuruş bir tereffü ile 1038 kuruşta kaldı. Mısır Kredi fonsiye fiatleri şunlardır:

1903 tertibi 102 lira

1911 tertibi 92 lira.

Adliye sarayı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

B. Proste yeni bina hakkında bazı mütalealarda bulunmuştur. Mütahasssın fikrine göre Sultanahmed, Aya-sofya ve civarı, müstakbel plânda şehrin asarı atika muntakası olarak ayrılacaktır. Bu itibarla bu sahaya - binaların tarihî tarz ve üslûbunu bozacak - yeni binalar yapmak doğru değildir. Hapishane binası arsasına yapılacak yeni adliye sarayının yeni ve modern mimaride yapılması bu ahengi bozacaktır. Halbuki yeni bir binanın eski tarzda yapılması da muvafık görülmemektedir.

Bundan başka Hapishane binasının yıktırılıp yıktırılmaması tetkike mühtaç görülmektedir. Mütahasssın bu mütaleası şimdi adliye vekâletince tetkik edilmektedir. Tetkikat bittikten sonra vekâlet yeni adliye sarayının katı yerini ve inşaa tarzını kararlaştıracaktır.

Mamafih, İstanbul için bir adliye binası yapılmasındaki ihtiyâç göz önüne alınarak inşaaata bu sene behemehal başlanacaktır.

Beyoğlu Halkevinden: 4/3/1937 perşembe günü saat 21 de Evimizin gösterit salonlarında bir toplantı yapılacaktır.

1 - Konferans: Opera tarihi hakkında (Bay Sami Asel tarafından), 2 - Konser ve şan müzik kolu üyeleri tarafından, 3 - Opera parçaları, 4 - Bu toplantı arzu eden yurddaşlara açıktır.

Izmir adliye binası yangını

Kalorifer dairesinde bir kaç parça tahtanın yanmasından ibaret

İzmir (Akşam) — İzmir adliye binasının kalorifer dairesinden çıkan yangın hakkında İzmir ve İstanbul gazetelerinde muhtelif yazılar çıkmıştır. Yangına dair İzmir müddeiummisi bay Asım Tuncay, gazetemize şu beyanatta bulunmuştur:

«Gerek İzmirde, gerek İzmir muhabirlerinin verdiği haberlerden mülhem olarak İstanbul gazetelerinde, Adliye binasının kalorifer dairesinde çıktığı bildirilen yangın - izam edilerek - mühim bir hâdise mahiyeti verildiğini teessürle ben de okudum. Hâdisenin hakiki mahiyetini anlatayım:

20/2/1937 tarihinde erken Adliye binasının alt kısmında kalorifer dairesinde kalorifer ocağında yakılan kok kömürünün yakulabilmesi için kömüre karıştırılması icap eden kuru tahta parçalarının bir miktarı, kömürlere karıştırılarak yakılmış ve diğer tahta parçaları, memuru tarafından ocağın bir buçuk metre gerisine küme halinde bırakılmıştı. Ocak yandıktan sonra âdet ve hile ocağın kapakları kapatılır ve zaman zaman kontrol edilir. Saat 10 ile 10,30 arasında her nedense kazanın bir buçuk metre uzağında bulunan küme halindeki tahta parçalarından bir veya ikisinin kayarak bacanın sıcak borusuna temasile ateş alan ve duman çıkarmağa başlayan odunların yanmakta olduğu görülmesi üzerine derhal itfaiyeye haber verilerek başlangıç halinde olan ve bir yangın hâdisesi diye büyütülmeğe asla müsaide bulunmayan mezkûr tahta parçaları söndürülmüştür.

İşin hakikati bundan ibaret olup gazetelerde yangının kalorifer dairesi tavanını sardığı şeklindeki tavisif, hakikate asla mutabık değildir. Hâdise bundan ibaret olup keyfiyetin bu şekilde tavihini hakikat namına isterim.»

İzmir müddeiummiliği, Adliye binasında sigara içilmesine müsaade etmediği gibi yangına karşı makineler, hortum, tulumba ve su dolu kovalar da bulundurmakta ve her türlü tehlikeyi karşılayacak tedbirleri almış bulunmaktadır.

EMİNÖNÜ HALKEVİNDE KONFERANSLAR

Eminönü Halkevinden: Evimizde tertip edilen felsefî ve içtimai konferansların dokuzuncusu bugünkü pazartesi günü saat (17,30) da Edebiyat Fakültesi Pedagoji Enstitüsü hocalarından Felsefe doktoru Mümtaz Turhan tarafından verilecek ve projeksiyonla gösterilecektir.

Davetiye yoktur. Herkes gelebilir.

Halk Opereti

Şehir Tiyatrosu

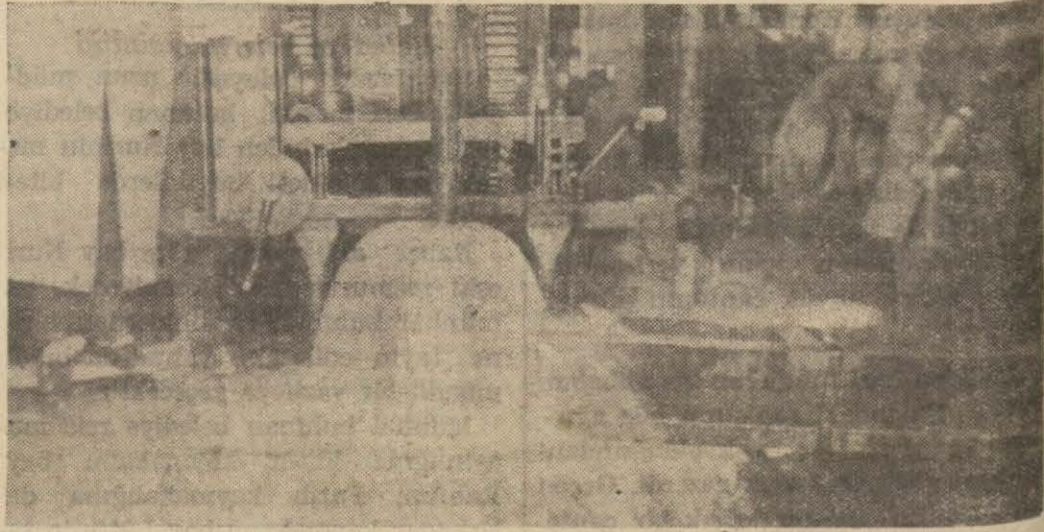
Kadıköy Süreyyada
Bu akşam
Meşhur Tomakosla
Kırk yılda bir
Operet 3 perde
1 tablo
Salı akşamı AZAK ta
Kırk Yılda Bir

Fransız tiyatrosu
operet kısmı
Akşam S. 20,30 da
DELİ DOLU
2/3/1937 Salı günü
akşamı saat 21 de
Naşid tarafından
KILIBIK ve
DELİ DOLU

Moda Deniz klübünde kıyafet balosu

Evelki gece Moda Deniz Klübünde bir kıyafet balosu tertip edilmiş ve şenrimizin bir çok tanınmış yerli ve ecnebi alleleri bu geceye iştirak etmişlerdir. Yukarıdaki resimde kıyafet balosunda dans edenleri ve kıyafet birinciliğini kazanan çifti görüyorsunuz.

Karaman (Akşam) — Karamanın Yengen deresinde kurulan ve altı aydanberi çalışan arteziyen tesisi, ilk müsbet neticeyi elde etmiş, 175 derinlikten su fışkırmıştır. İlk müsbet neticeden dakikada 690 litre su elde edilmektedir. Karaman halkı, bu suyun bulunuşundan çok memnundur. Yurkarık kışımız, bulunan suyun yerden fışkırmışını gösteriyor.

SON CASUSLAR

MARLENE DIETRICH
Sevişmek Arzusu
GARY COOPER

FREDERIC MARCHE
VARNER BAXTER ve LIONEL BARYMORE
gibi emsalsiz Sinema yıldızlarının filmi
ZAFER YOLU
Pek yakında SÜMER sinemasında

Bu akşam SAKARYA sinemasında

Flers ve Caillavet' in meşhur eserinden muktebes

AŞK ŞÜKRANI

(LE ROI)

Büyük Fransız şaheseri başlıyor.

BAŞ ROLLERDE:

GABY MORLAY

VICTOR FRANÇEN

ELVIRE POPESCO

RAÏMU

ANDRE LEFAUR

ve DUVALLES

Bugüne kadar görülmemiş bir heyeti temsiliye

Şahane bir mizansen

En saf Paris fikir ve nükteleri

TELEFON: 41341

SİYASİ İCMA

İspanyada kontrol işi

İspanya işlerinin bir Avrupa harbi doğurması için harbin o memleketle münhasır kalması hakkında alâkadar devletler arasında nihayet fikir mütabakatı hasıl oldu. Silâh ve mühimmat verilmesi yasağına gönüllü muharip gönderilmesi memnuiyeti ilâve edildi. Bu memnuiyetlerden ziyade bu memnuiyetlerin tabiki kontrol işinde devletlerin bir fikre gelmeleri çok güç oldu. İspanyadaki muharip tarafların icması İspanyol topraklarında ve karan sularında her hangi suretle ecnebi harp gemileri ve zabıt ve memurları tarafından nezaret yapılmasına katıyen razı olmadılar.

Neticede karada kontrolün civardaki Fransız, Portekiz ve İngiltere topraklarında ve deniz de dahi kara suları haricindeki açık denizde yapılması esas itibarile kararlaştırıldı. Fakat Fransa kendi topraklarının içerisinde Alman ve İtalyan zabıtları dahi bulunacak olan ecnebi memurların çok miktarda bulunmasını hoş görmedi.

Portekiz ise Londradaki beynelmilel ademi müdahale komisyonu gibi ecnebi bir müessese namına kendi topraklarında kontrol vazifesini yapacak memurlar bulunmasına razı olmadı. Her iki devlet güç belâ kendi topraklarında kontrolün vazedilmesine mu-

vafakat ettiler.

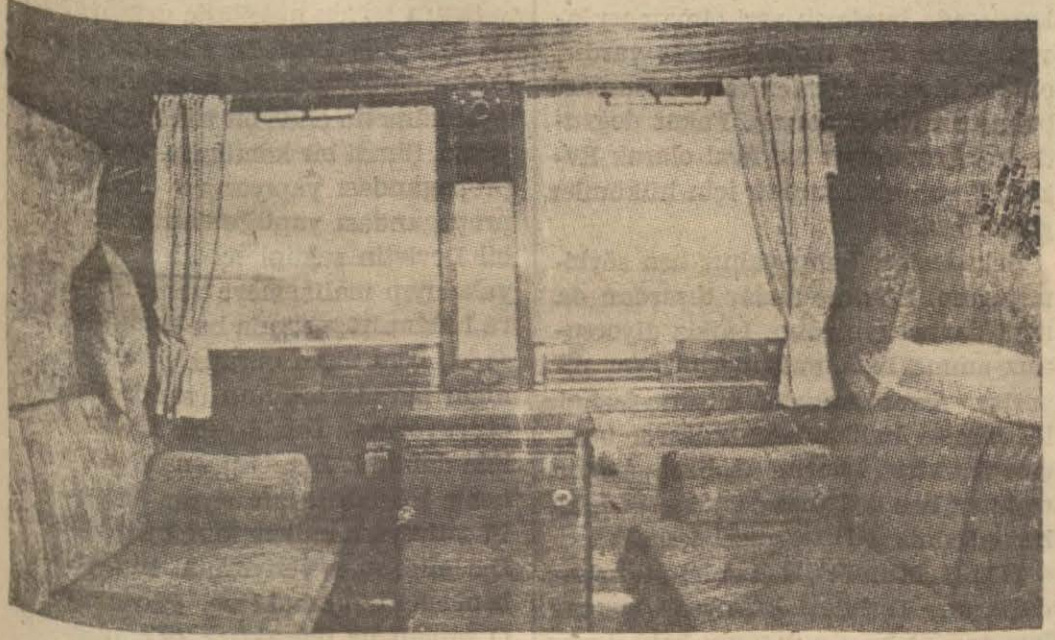
Açık denizdeki kontrol işi hakkında uzlaşmak daha zor oldu. İspanyanın ve bunun deniz aşırı yerlerinin sevahili kara suları haricinde olarak muntakalara ayrılmış ve her muntakanın kontrolü bir devletin donanmasına bırakılması esas itibarile kararlaştırılmıştı. Lâkin kontrol işine Sovyetlerin karıştırılmasına Almanya ile İtalya şiddetle muhalefet ettiler. Nihayet Kızıl donanmaya İspanyanın Atlas Okyanosuna doğru çıkıntı teşkil eden şimali garbist bırakıldı. Sovyetler buna razı olmadılar. Diğer taraftan Faşist bir devlet olan Portekizin de kendi donanması için bir muntaka istemiş olması Fransanın ve Sovyetlerin hoşuna gitmedi.

Nihayet Sovyetlerle Portekizin donanmaları kontrol işine karışmamaları kati olarak kararlaştırılmıştır. İspanyanın Akdeniz sevahili yani sol cenah hükümetinin esas yerleri sevahilinin kontrolü kâmilan Alman ve İtalyan donanmalarına bırakılmıştır. İspanyanın şimalindeki Atlas Okyanos sevahili ile adaların ve şimali Fas sahillerinin kontrolüne İngiliz ve Fransız donanmaları tayin edilmiştir. Bu suretle Avrupa'nın büyük bir gâilesi bertaraf edilmiştir.

Feyzullah Kazan

DÜNYADA neler oldu ? neler oluyor ?

Yataklı vagonlar müessesesi nasıl bir teşekküldür ?

Yataklı vagonlardan bir kompartıman

Avrupanın bütün memleketlerinde, Afrika ile Asyanın da bazı memleketlerinde yataklı ve yemekli vagonlar işli-

yor. Bu vagonlar servisi ilk defa 1876'da teessüs etti. Demek ki yataklı ve yemekli vagonlar bugün 60 senelik bir müessesedir.

Yataklı vagonlar şirketi 1876'da 4.000.000 Belçika francı sermaye ile işe başladı. Her sene sermayesini biraz daha arttırdı. Bugünkü sermayesi 450.000.000 Belçika francıdır.

Beynelmilel yataklı vagonlar şirketinin 1.050 yataklı, 700 lokanta vagonu, 200 pulman ve 150 furgonu vardır. Bu hesaba göre şirket muhtelif hatlarda 2.100 vagon işletiyor demektir.

Her gece yataklı vagonlarda uyuyanların sayısı vasatı 3.500, pulmanlarda seyahat edenlerin sayısı da vasatı 1.200 kişidir. Yemek vagonlarında her gün 12.000 kişi yemek yer.

Beynelmilel yataklı vagonlar şirketi, Nor Ekspres, Oriyan Ekspres, Albung Oriyan Ekspres, Sempron Oriyan Ekspres, Edelveys, Etual dü Nor, Golden Aro gibi belli başlı beynelmilel büyük ekspres katarlarını da işletir.

Bu katarlar, yataklı vagonlar sosyetesinin arabalarından teşekkül eder. Büyük merkezler arasında işliyen vagonların en rahat ve en konforlu olan arabalarıdır.

Beynelmilel yataklı vagonlar sosyete dünyanın en mühim turizm teşkilâtına da sahiptir. Evvelâ sadece

yataklı vagon biletleri satan acenteler, kısa bir zaman içinde, turizm işlerini de ellerine aldılar.

1928'de Thos. Cook Son Ltd firmasını da teşkilâtına sokan Vagonli sosyete faaliyet şebekesini tamamlamıştır.

Vagonli - Kuk teşkilâtının bugün Avrupa, Şimali Amerika, Merkezî Amerika, Cenubi Amerika, Asya, Avustralya, Yeni Zelânda adalarında 350 acentesi vardır.

Bu müessese 300 şimendifer idaresinin, 251 vapur ve 67 tayyare kumpanyasının biletlerini satmaktadır. 5.000 otelle odalarını kiramak üzere mukavele yapmıştır.

Müessesenin küçük bir banka servisi de vardır. 12 muhtelif memlekette 7 muhtelif dilde mecmualar neşreder.

Vagonli - Kuk bazı Avrupa memleketlerinde Mesajeri ve posta nakliyat servislerini de üzerine almıştır. Bir çok memleketlerde büfe, otel ve lokantalar da işletir.

Beynelmilel Vagonli sosyetesinin dünyanın dört bucağında kullandığı memur sayısı 15.000 kişidir. Bunlardan 10.000 tanesi işletme servislerinde, 5.000 tanesi de turizm teşkilâtında çalışmaktadırlar.

HABEŞİSTANA BEYAZ NAKLİYATI

1.400 İtalyan kadını Habeşistandaki kocalarına mulâki olmak üzere Romadan hareket etti. Bunların sayısı yakın zamanda on bini bulacaktır.

İtalyanlar bütün Habeşistanı beyaz kadın ve erkeklerle doldurmağa karar verdiler.

Bir ihtiyar dinamit patlamasından ağır yaralandı

Dinamitin kömür ocaklarından birinden çalındığı anlaşıldı

Ereğli 26 (Akşam) — Buraya altı saat mesafede Beycuma nahiyesinde Papuççu oğullarından Hüseyin oğlu Hasan isiminde altmışlık bir ihtiyar bir dinamit patlaması neticesinde ağır surette yaralanmıştır.

Hasan komşusu Mehmed ile beraber bahçesindeki meyva ağaçlarını budarken tarlaların kenarında dört amelelin derede dinamitle balık tutmak için hazırladıklarını görmüş, yanlarına giderek bir dinamit de kendisine vermelerini söylemiştir. Ameleler razı olmuşlar, Hasan ağa elinde dinamit olduğu halde bahçesine dönmüş, bir taş üstüne oturarak yanında çalışan Mehmedden sigarasını yakmak üzere bir ateş istemiştir.

Mehmed bahçenin kenarında yanan ateşten alevli bir odun parçası olarak sigarasını yakmak için Hasana uzattırken Hasanın elindeki dinamit birdenbire ateş alarak patlamış ve ihtiyarın sağ elini bileğinden kopararak sol elinin üç parmağını da dereye uçurmuş, Hasanın sol gözü de dışarı fırlamıştır.

Hasan kanlar içinde yere yuvarlanmış, Mehmedin de yüzü muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Dinamiti veren ameleler korkudan kaçmışlardır.

Hasan bir öküz arabası ile Ereğliye getirilerek hükümet tabibi tarafından ilk tedavisi yapıldıktan sonra Zonguldak memleket hastanesine gönderilmiştir.

Yapılan tahkikat neticesinde amelelerin dinamitleri kazaya yakın kömür ocaklarından birinden çaldıkları anlaşılmış, civardaki ameleler üzerinde araştırma yapılarak bir miktar dinamit bulunmuştur. Yakında daha sıkı bir araştırma yapılacaktır.

Izmirde bir çocuk balkondan düştü

Kaldırıldığı hastanede bir müddet sonra öldü

İzmir (Akşam) — İkinci Kordonda 204 numaralı evde oturan komisyoncu Nusretin üç yaşındaki kızı İnci, evin üst katındaki balkonda oynarken altı buçuk metre yüksekten sokağa düşmüş ve kaldırıldığı hastanede ölmüştür.

Yapılan tahkikata göre küçük İnci, balkonun yanından sokağa uzanan radyonun toprak teli ile oynuyordu. Ayağının altında bir sandalye vardı. Birdenbire muvazenesini kaybetmiş ve sokağa, kaldırım üzerine düşmüştür. Evde dedesi Bay Hüseyinle anası bayan Dürriye vardı. Dedesi Hüseyin evin üst katında İnci ile kardeşine bakmakla meşguldü. Bir aralık yanından kaçan İnci, balkona fırlamış ve çok geçmeden kazaya uğramıştır. O sırada anası bayan Dürriye, evin alt katında işlerle meşguldü.

Hüseyin ve Dürriye, meşhud suçlar kanununa göre mahkemeye verilmişlerse de dikkatsizlik ve tedbirsizlik neticesi ölüme sebebiyet verdikleri sabit olmadığından beraetlerine karar verilmiştir.

Ayvalık civarında bir sandal devrildi, bir kişi boğuldu

Ayvalık 27 — Ilıcaya gitmek üzere Ayvalıktan hareket eden 29 tonluk Hayreddin motörü Karatepe açıklarına geldiği sırada, burada Şevki kaptanın balıkçı motörüne raslamıştır.

Hayreddin motörü tayfalarından Hüseyin bir sandala atlıyarak bu balıkçı motöründen balık almak üzere denize açılmıştır. Hüseyin balıkları alarak dönerken sandal dalgaların tesiriyle devrilmiştir. Hüseyin birdenbire dalgaların arasına karışmış ve bir daha da meydana çıkmamıştır. Hemen motör kaptanı Ali Ilıcaya geçerek vakadan gümrük muhafaza karakolunu haberdar etmiştir. Ceset aranmaktadır.

Sofya mektupları

Bulgar partileri hükûmet aleyhine cephe aldılar

Halkı, intihabata iştirak etmemeğe davet ediyorlar, hükûmet bir çok tevkifat yaptı

Sofya (Hususi muhabirimizden) — Gelecek haftadan itibaren Bulgaristanda belediye seçimleri başlayacaktır. Yeni seçim kanunu mucibince eski partiler ve komünistler bu seçime iştiraktan uzaklaştırılmışlardır. Fırka adamları ve muzır eleman olarak sayılan komünistler kendilerini namzed göstermemişlerdir. Esasen seçim listeleri ve namzedlerin hüviyetleri mahkemeler tarafından tedkik ve tasdik edildiği için namzedliklerini koymak isteyen bir çok partizanlar ve siyasetle alâkalı bulunduğu anlaşılmalardan çıkarılmışlardır.

Bu vaziyet, partizanlar ve diğer siyasetler arasında hükûmete karşı bir aksülâmel uyandırmıştır. Siyasî parti mensupları komünistler, önümüzdeki belediye seçimlerinde hükûmete karşı müstereken hareket edeceklerdir. Sabık Makedonya komitesi mensupları ve makedonyalıları mütemadiyen takibata uğradıkları için hükûmete muhaliftirler. Bundan dolayı bütün bu gayrimemnunlar, intihabata iştirak etmemek için halk arasında ve hükûmet aleyhinde propagandaya şiddet vermişlerdir.

Dahiliye, Maarif, Ziraat ve Ticaret nazırları intihabata iştirak aleyhinde yapılan bu propagandaları ve tahrikâtı önlemek için vilâyetlerde gezilere çıkmışlardır.

Dahiliye nazırı, Gabrovo, Drenovo, Plevne, Lofça, Turnovo, Elena şehirlerini gezmiştir. Maarif nazırı da Troyan, Selvi (Sevlievo) ve daha birkaç kasabayı ziyaret etmiştir. Ziraat nazırı R. Vasilev'de Plevne ve Sviştof'a gitmiştir. Bu şehirlerde ve mülhakatında yapılan içtimalarda nazırlar, partileri lâğveden 19 Mayıs 934 inkılâbından evvel meclletin kötü vaziyeti ve ondan sonra ve bilhassa şimdiki Köseivanof hükûmeti zamanında memleketin ulaştığı refah devri hakkında binlerce halk huzurunda konferanslar vermişler, Köseivanof hükûmetinin şimdiye kadar memleketin dahili, harici ve iktisadi sahalarda kalkınması için yaptığı hizmetleri ve bu yolda elde ettiği büyük muvaffakiyetleri birer birer anlatmışlar, hükûmetin bu muvaffakiyetlerine bir misal olarak da Yugoslavya ile Bulgaristan arasında yapılan ebedi dostluk paktını da göstermişler, fırkaların seçim aleyhinde yaptıkları propagandalara kapılmıyarak halkı, seçime iştirake davet etmişler, fırkacılık devrine de asla dönmüyeceğini de söylemişlerdir.

Seçimlere üniversitelerde iştirak edeceklerdir. Yalnız bunlar, Bulgar kadınları gibi seçmek hakkına maliktirler. Seçilmek hakları yoktur.

BİRÇOK TEVKİFAT YAPILDI

Seçim aleyhinde propaganda yapan ve profesör Aleksandr Çankofun taraftarlarından Dr. N. Naydenof, V. İliev, oğlu İvan, Çalıkof, Kosta Kolef ve daha birçok partizanlar tevkif edilmişlerdir. İlievin evinde profesör Çankofun bin kadar tahrik amiz beyannameleri bulunmuştur.

Samokov kasabasında da komünistlik suçları 20 kişi tevkif edilmiş ve meydana çıkarılan «Bezbojnik - Dinsiz» na-

mında bir komünist gazetesinin baş muharriri de yakalanmıştır.

Gene zabıta, Cumaibalâ kasabasında yeni bir anarşist - komünist teşkilâtı meydana çıkarmış ve 50 kişiyi tevkif etmiştir. Burada evlerde de araştırmalar yapılmıştır. Tevkif edilenlerden bazıları, ifadeleri alındıktan sonra serbes bırakılmışlardır.

Gene Cumaibalâ kasabasında 18 Makedonyalı yakalanmıştır. Bunların gizli teşkilâtı tarafından Sofyada «Makedonya birliği» adında bir gazete de çıkarmakta oldukları meydana çıkarılmıştır.

BİR TEHDİT MEKTUBU

Mariya Luiza sokağında Ugrin Manolof namında bir tüccara da Makedonya komitesi namına şu tehdit mektubu gönderilmiştir:

«Uyanmakta olan büyük Makedonya ihtilâl komitesinin ihtiyaçları için 2000 leva vermeğe davet ediliyorsunuz. Paraları, bir zarf içinde Asri sinemanın önünde tramvay durağı yanındaki çöp sandığına koyunuz. Eğer polise ihbar ederseniz veya zarfa para yerine gazete kâğıdı parçaları koyarsanız ölümlü cezalandırılacaksınız. Eğer bu teşebbüsünüzde gene bir kaçamak yapacak olursanız evinizi biliyoruz ve gene sizi cezalandırabiliriz.

Mektup zarfını koyuncaya kadar sizi takip etmeğe adam gönderiyoruz. Bunu polise bildirmemenizi ve takip edildiğinizi tekrar ihtar ederiz. Eğer bize hiyanet edip başınıza bir felâket gelirse şaşmayınız. Vereceğiniz bu paraya karşılık olarak 1 kânunusani 1940 tarihine kadar bütün vergilerinizi ödiyeceğiz ve siz, ve bütün torunlarınız himayemiz altında bulunacaksınız.

A. 33. İ. K. O. imzası altında bu tehdit mektubunu yazan yakalanmıştır.

GİZLİ KOMÜNİST MATBAASI

Siyasî zabıta, burada Smolânska sokağında son komünist matbaası olarak «Kızıl bayrak» namında bir komünist matbaası daha meydana çıkardıktan sonra matbaanın mürettip ve idarecilerinden Tsonü Vlatkof, Stanü Kovaçef, Georgi Kostandinof namlarında üç komünisti tevkif etmiş ve bunların oturdukları evlerde de daktilo makinesi ve birçok komünist eserleri ele geçirmiştir.

Görülüyor ki, Bulgaristanda partiler ve gayri resmi komünist partisi yaşamakta berdevamdır; Makedonya komitesi mensupları da için için faaliyette bulunmaktan çekinmiyorlar.

İDAMA MAHKÛM EDİLEN KOMÜNİSTLER

Geçen sene bir mayısta nümayişlerine müdahale eden zabıtanın üç jandarmayı öldüren Enina köyü komünistlerinden beşi idama, dördü müebbed küreğe ve diğerleri de birkaç sene hapse mahkûm edilmişlerdir.

Çifçi partisi lideri D. Giçefin beyannamelerini dağıtan akrabası Slavço Palikarof'da partileri ilga eden ceza kanunu mucibince bir sene hapse ve 10 bin leva ağır para cezasına mahkûm edilmiştir. Siyasî partileri ilga eden ceza kanunu mucibince neticelenen ilk muhakeme budur.

Karamanda Halkevi açıldı

Karaman (Akşam) — Şehrimiz Halkevi binası büyük bir törenle açılmıştır. Kışem Halkeyinin açılış öreninde bulunanlardan bir grup gösteriyor.

PAZARTESİ KONUŞMALARI

Kültürlü adam

Terbiyeli adam, akıllı adam, marifetli adam, ilim ve irfan sahibi adam, fazıl ve kemal eshabından adam, di-
rayetli adam gibi tabirlere eskiden-
beri alışmışız da bunlardan kasdedi-
len manalar devre göre değişmiş, fa-
kat kelimeler aşağı yukarı aynı şe-
kilde kalmıştır. Medenî dünya ile mü-
nasebetimizin hakikîleşmeğe başla-
dığı bu çağlarda yeni bir tabir daha
ortaya çıkmış bulunuyor. Her yeni
söz g' tabiri de pek çok kimseler
kendi anlayışlarına göre izah ediyor-
lar. O halde biz de kendi kendimize
soralım: Kültürlü adam kime derler?

Anlaşılması ve anlatılması güç olan
mürekkep mefhumları tarif etmek
için en pratik yol, iltibasa en çok mü-
sâid olan tarafları silerek o mefhum-
ların kendilerini meydana çıkarmak-
tır. Bunu yapmak için kimlerin kül-
türlü adam zannedildiği halde haki-
katte bu vasfı almağa layık olmadık-
larını söylemekten başlayalım. Şark-
ta ve Garp'te öyle bir tip insan vardır
ki bunların bariz vasıfları çok biliş-
leridir. Bizde ayaklı kütüphane,
Garp'te ansiklopedik adam dedikleri
bu zümre mensupları hiç bir noktada
derinleşmeden ve bilgilerini iç ve dış
hayatlarına katmadan dimağlarında
da bir otel müşterisi gibi saklarlar.
Esaslı bir araştırma hamlesini doğu-
racak hayatlı bir meseleleri yoktur.
Gelişi güzel öğrenmişlerdir; gelişi gü-
zel, yaşarlar. Her telden çalan bu
adamları sakın kültürlü adam san-
mayınız.

Bunlardan başka bir de sözüm ya-
bana ihtisas sahibi dedikleri yine
muayyen bir sahada malûmatlı, hat-
ta muvaffakiyetli sayılacak tipler var-
dır. Meselâ bir kimyagerdir. Canlı
cansız maddelerin terkiibini, istihsal
suretlerini, tahlillerini, mi'yarlarını,
bütün girdi çıktılarını bilir. Fakat
bu bilgi mevzuunun dışında her ne
varsa duygularını onlara tamamiyle
kapamış bir haldedir. Gazete okumaz,
umumî mevzuatla taalluk eden hiç
bir kitabı eline almaz, kimya ehem-
miyetinde ilim olamayacağına inan-
mış ve kendini sadece ona vermiştir.

Böyle bir insan en ince noktaları-
na varıncaya kadar bildiği canlı can-
sız maddelerin, kendi yaşadığı devir-
içinde oynadığı iktisadî rolleri, bu-
nun milletler hayatına tesir şekli ve
derecelerini, yakın ve uzak istikbal-
lerde, kendisinin yaptığı veya başka-
larından öğrendiği yeni keşiflerin
milletler hayatı üstünde ne gibi de-
ğişmeler yapacağını bilmesine im-
kân yoktur. O, ilki müvazi duvar ara-
sından yürütülen bir esir gibi nere-
den gelip nereye gittiğinden haberi-
sizdir. Böylesinin bilgisi bir noktada
ne kadar derin olursa olsun kendisi-
ne kültürlü adam diyemeyiz.

Bilgisi sıg, fakat geniş; bilgisi bir
noktada ihtisaslaşmış, derin fakat

dar bu iki tip adamı hayalinizde şim-
di anlatacağım şekilde birleştirdiği-
niz zaman kültürlü adam tipini bu-
labilirsiniz. Kültürlü adam, kendi ha-
yatının muhtelif merhalelerinde edin-
diği bilgiler, tecrübeler ve intibalar-
dan istifade ederek hayatın her saf-
hasına zekâsının iğnesini, çiçekler
üstünde dolayan anılar gibi batırabil-
mek kudretini kazanmış adamdır.
Onun kafasında bilgiler, pasif bir fo-
toğraf camına çarpan hayaller değıl-
dir. Elde ettiği malûmat, herhangi bir
hayat vazifesini işleten bir muharrik-
tir. Binlerce nebatın lâtince isimle-
rini hafızlar gibi süre süre kafasın-
da saklamaz. Tabiatın bu canlı ya-
ratıklarını o büyük bütünün kendi
gibi bir parçası olarak mütalea eder.
Onun nasıl yaşadığını anlamak için
çırpınan tecessüsünü duyurmak üze-
re kütüphanesinde, lâboratuvarında
ve nihayet dışardaki tabiat üstünde
daimî bir araştırma ihtiyacile çalış-
tır durur.

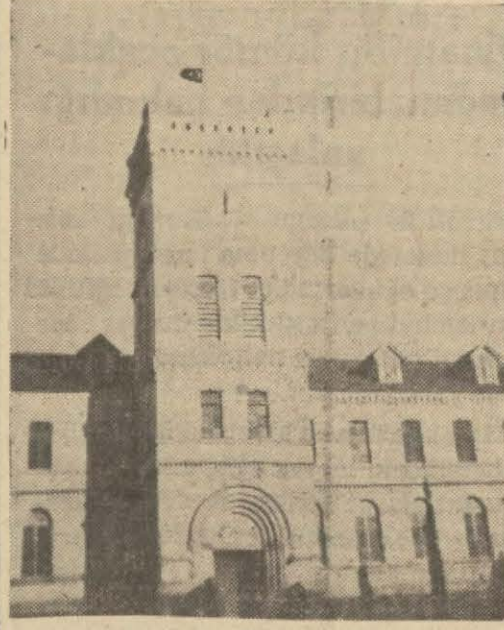
Kültürlü adam, umumî bilgisinin
temelleri üstüne çıktığı ihtisas bina-
sının kulesinden dört bir tarafa bak-
tığı zaman, zekâsına yabancı olma-
yan bu hadisat mahşeri içerisinde şa-
şıp kalmaz. Kendine aid olanları
daha anlayışlı bir melek ile seçip
tedkik sahasının içine ayırabilir.
Meşgul olduğu mevzu her ne ise
ilmin yapmağa mecbur olduğu sunf
tecridleri dışında o mevzuun alâka-
dar olduğu hayat cephelerini daha iyi
görür, böylece kendi mevzuunu daha
isabet ve salâhiyetle kavramış bu-
lunur.

Son yarım asırdanberi eskiden ri-
yazi ve edip, şimdi fenci ve edebiyat-
çı diye umumî kültür alınması lâzım
gelen çağlarda gençlerimizin böyle
iki istidad zümresine ayrılması, irfan
hayatımız için çok zararlı olmuş
ve hakikaten kültürlü adamların az yetiş-
melerinde bu ayrılık, en önemli sebe-
plerden birini teşkil etmiştir. İdadinin
son sınıflarında iken kurulan liseler-
de okuduğumuz zamanlar, bizim ara-
mızda da bu sakat görüş hâkimdi.
Edebiyat derslerinin en muvaffak ta-
lebelerinden olduğumuz halde benim-
le beraber iki arkadaşın fen şubesine
geçmemiz o zaman tuhaf görülmüş-
tü. Bu iki arkadaşımın biri bugün çocuk
hastanesinin dahiliye mütehasşışığı-
nı muvaffakiyetle yapan doktor Ra-
sim, diğeri dimağ operatörü olarak
Bakırköy بیمارhanesinde mesleğinde
mühim bir mevki kazanmış olan dok-
tor Hâmidir.

Misal olarak adlarını zikretmekle
iftihar duyduğum bu iki değerli ilim
adamının talebelik zamanlarını şim-
di hatırıma getiriyorum da tarih, ede-
biyat ve felsefe gibi derslerde o devir-
deki çalışmalarının ve muvaffak ol-

(Devamı 10 uncu sahifede)

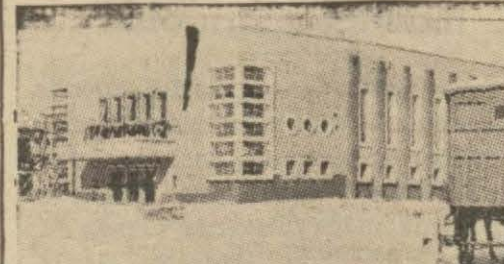
Hasan Âli Yücel

İzmir Amerikan
Kollejini hükûmet
satın aldıİzmir Amerikan kolleji binasına Türk
bayrağı çekilirken

İzmir (Akşam) — Kızılçulluda Ame-
rikan kolleji binası ile ittisalindeki kol-
leji çitliği Maarif vekâletinin teşebbüs-
le 62,500 liraya hazine namına satın
alınmış ve tapuda tescil muamelesi yap-
ılarak kolleji binasına merasimle Türk
bayrağı çekilmiştir. Yıllardanberi misyo-
nerlerin Türk gençleri üzerinde devam
eden muzır tesirleri cumhuriyet dev-
rinde ortadan kaldırıldığı gibi, 400 dön-
üm arazi üzerinde kurulan ve vak-
tile 600,000 Türk altınına mal olan bü-
yük mektep binası ile çitlik de gene bu
devirde maarifimizin malı olmuştur.
Kollege 20 şubat 937 tarihinde Türk
bayrağı çekilmiştir.

Kollej binasında 300 kişilik yatak-
hane, bol tedarik vesaiti, kapalı jimnaz
binası, büyük bir kütüphane vardır.
Kollege ilk defa Türk bayrağını Bucalı
gençlerden Rüstem Uysal çekmiş ve o
sırada muzika İstiklâl marşını çalmış-
tır. İzmir kültür direktörü bay Ali Rıza,
cumhuriyet idaresinin feyizkâr idaresi
hakkında bir nutuk irad etmiş, bunu
kültür direktör muavini bay Rauf İna-
nın nutku takip etmiştir. Kollej bi-
nası, Kültür bakanlığınca (Köycüllük
enstitüsü) ititihaz edilecek ve Türkiye-
de ilk köy öğretmen enstitüsü, bu bina-
da açılacaktır.

Diyaribekir Halkevi

Diyaribekir (Akşam) — Şehrimizde
inşa edilmekte olan modern büyük
Halkevi binası bitmek üzeredir. Yukarı-
raki kışımız, bu muhteşem Halkevi bi-
nasını gösteriyor.

Teşkilâtı esasiye
kanununun bazı mad-
delerindeki değişiklikBüyük Millet Meclisindeki müzakerenin
zabıtlarını aynen neşrediyoruz

(Dünkü nüshadan mabaad)

Sizi fazla yormamak için sö-
zümü uzatmıyacağım. Yalnız ken-
di kanaatıma, bilhassa ikinci mad-
deye biraz yan bakan hattâ kafa
tutan bir teşekkül var. Diyanet İşleri.
(Gülmeler). Ben bu teşekkülün aley-
hinde değilim. Dinlerin ve dindarların
hasmı da değilim. Ancak bütün dinî
işleri vicdanlara bıraktıktan sonra bir
devletin resmî bütçesinde, bilhassa Teş-
kilâtı Esasiyemizin bu yeni ikinci mad-
desi karşısında yeri olmayacağı kanaa-
tındeyim.

RASİH KAPLAN (Antalya) — Seni
oraya reis yapalım.

LÜTFİ MUFİT ÖZDES (Kırşehir) —
Bunu bütçede söylersin.

HAKKI KILIÇOĞLU (Muş) — Büt-
çede ayrıca söylersin. Sırası gelince
yine söylersin. Ötünceye kadar her
vakit söylersin.

RECEP PEKER (Kütahya) — Hafız
İbrahim hasta.

HAKKI KILIÇOĞLU (Muş) — Bel-
ki bu iki şekli telif eden formül vardır.
Ben bu formülden malûmatlar değı-
lim. Ya Şükrü Kaya arkadaşım, yahut
Teşkilâtı Esasiye encümeni bana ve
herkese kanaat verecek surette bir an-
laşma formülü söylerlerse mesele kal-
maz. Tekrar ediyorum. Devlet teşki-
lâtı içinde, Teşkilâtı Esasiye kanunu
karşısında bunların yeri olmaması lâ-
zım gelir. Evet mabedlerimiz vardır,
onlara hizmet edenler vardır. Bunlara
bakılmasın demiyorum. Fakat doğru-
dan doğruya ayrı bir fasıl olarak Ev-
kaf Kanununda bunlar için hükümler
gösterilebilir.

Arkadaşlar; bunu yalnız ben söyle-
miyorum. Bugüne kadar dışardan da
aynı davayı dinledim. Lâikiz diyorsu-
nuz amma hâlâ müftüleriniz var di-
yorlar. Arzetmiş gibi düşüncelerimin
bu mesele hakkındaki hulâsası bun-
dan ibarettir. İsterim ki, beni tenvir
etsinler, ben de rahat edeyim, siz de ra-
hat edesiniz. (Güzel güzel sesleri)

HALİL MENTEŞE (İzmir) — Arka-
daşlarım; Teşkilâtı Esasiyede bir ta-
kım tadilat bugün mevzuu bahsoluyor.
Bir milletin hayatında bu gibi esaslı
tedbirler alınırken halk içinde bir ta-
kım sui tefehhümlere meydan kalma-
mak için, mesele tamamiyle, sarahatla
millet kürsüsünde izah edilmek lâzım
gelir. Ben arzedeceğim bazı mülahaza-
larla tahrik edeceğim cevaplar vasıta-
sıyla bu gibi sui tefehhümleri kâmilan
bertaraf edebilsen çok bahtiyar ola-
cağım. C. H. Partisinin umdelerinin

Teşkilâtı Esasiyeye geçebilmesi için
gösterilen esbabı mucibeyi ben varid
görmüyorum. Çünkü esbabı mucibede
deniliyor ki, Teşkilâtı Esasiyede Devle-
tin tarzı siyaset ve idaresine aid esas
hükümler dercedilmek lâzım gelir.

Teşkilâtı Esasiye kanunu, hepiniz
bilirsiniz ki, hükümet fonksiyonlarını
tanzim eder ve Devlet otoriteleri ara-
sındaki münasebetleri tesbit eder. Ve
âmme hukuku denilen ferdin hukuku-
nu ve buna müteallik prensipleri tesbit
ettikten sonra onları Teşkilâtı Esasiye
kanununun teminat ve tekeffülü altı-
na kor. Hükümetin tarzı siyaset ve id-
resi Teşkilâtı Esasiye Kanununda tes-
bit edilince, ben hatırıma gelen bazı
sui tefehhümü tevild edebilecek olan
mülâhazaları arzetmek istiyorum.

Şimdi yapacağımız tadilatla Cumhu-
riyetin; devletçi, milliyetçi, halkçı ve
ilâhîri... olduğunu tesbit edeceğiz.

Devletçilik, meselâ, devletin şekli
meyanına giriyor. Şimdi ekonomide il-
beral taraftarı ferdiyetçi bir vatandaş
ortaya çıkar da propagandaya başlar-
sa.

RASİH KAPLAN (Antalya) — Öbür
dünyaya gitsin deriz.

HALİL MENTEŞE (Devamla) —
Şekli Devleti tebdil cürmüne tasaddi
etmiş diye acaba onu polis yakalayıp
da mahkemeye verecek midir?

Sonra esbabı mucibede deniliyor ki;
milliyetçiliği Devletin şekli meyanına
koyarken beynelmilel cereyanlara kar-
şı hükümetin eline bir silah vermiş olu-
yoruz. Şimdi bir komünist, komünizm
propagandası yapıyor ve komünizm
propagandası yaptığının dolayı, ta-
bii Devletin şeklini tebdil ediyor diye
yakalayıp mahkemeye verildikten son-
ra hâkim huzurunda bu komünist der-
se ki; beni niçin buraya getirdiniz ve
niçin burada maznun sandalyesinde
oturuyorsunuz? İnkılâpçılık Devlet şe-
kline dahildir. Ben en geniş ve en esas-
lı bir inkılâb taraftarıyım. Vesaiti istih-
saliyeyi kâmilan komünize ederek
Devletin eline veriyorum. Binaenaleyh
beni niçin mahkemeye ediyorsunuz?
O zaman ne olacaktır? (Komünistlik
istemiyoruz sesleri).

RAGİB ÖZDEMİROĞLU (Zongul-
dak) — O, beynelmilelcilik olur.

HALİL MENTEŞE (Devamla) —
Bunlar hatıra gelebilen mülahazalar-
dır. Benim zihnimi kurcaladığı gibi bir
çok vatandaşların da hatırlardan geç-
ebilecek sui tefehhümleridir. İnşallah
bunları silecek cevaplarla karşılaşırız.
(Arkası var)

KIRILAN BEBEKLER

Tefrika: No. 35

Nakleden: Zeyneb İdil

— Çok yaman bir adam! İhtiyar
musun Süzi? diye tekrar etti.

Evet ihtiyarım, vapurun pervane-
sinin gürültüsüne, gıcırdsına rağ-
men ihtiyarım.

Babam devam ediyor:

— Kirk sekiz saatte küçücük bir
kirk bin lira keseye attım.... Dile
benden ne dilerdin, Avrupaya seyahat
etmek mi, yoksa yeni bir lüks otomo-
bil mi? Böyle söyle, çekimne, akına
ne gelirse söyle, kazandığım bu para-
nın hepsi senin. Sen bana şans getir-
din.

Şakaklarım atıyordu. Bu küçücük
kirk bin lira nereden bizim kesemize
griyor? Yarın yolumuzun üzerinde
yaslara bürünmüş, yumruklarını sık-
kan insanlara rast gelmiyecek miyiz?
Şimdiye kadar babamın ateşli mücade-
lelerinde yaralıları, ölenleri nazarı itti-
bara almamış her gün arttırdığı zevk-
lerimiz, eğlencelerimiz için teşekkür
ederken boynuna sarılarak onu teşvik
etmiştik.

Fakat bugün Necdetin kelimeleri ka-
nıma, ruhuma işlemiş. O küçücük kirk

bin lirayı görüyorum, döve döve çı-
dirtmadığı aile babası, ağlatmadığı
kadın, sefil etmediği, çocuk kalmıyor,
nihayet sessizce kesemize griyor. Evet
lâzım geldiği gibi mes'ut değilim!..
Durgunluğumun karşısında babamın
da kaşları çatıldı ve: «Bu aptallar için
mi kendimi harap ediyorum?» der gi-
bi yüzüme baktı.

Necdeti seviyor ve tanıdığım gün-
den beri fikirlerini kabul ediyorsam ka-
bahat benim mi? Ona inanmıyacak,
hakikati öğreten kelimelerine ehem-
miyet vermiyecek olduktan sonra sev-
gi neye yarar?.. Önceleri bay Mehmed
den bahsedildikten babamın namuslu
bir adam sıfatile çekinmesi, sonra gü-
nün birinde onun parasına iştirak et-
tiği için «ne yaman adam!» diye tak-
dir etmesi düşünülecek mesele. Demek
Necdetin hakkı varmış. Onu dinlerken
kışkırlık, budalalık saydığım sözleri
acı hakikatlermiş. Necdetin, yalnız
Necdetin hakkı varmış ve ben bu dü-
rüst adamı kimseye vermiyeceğim,
bambaşka, temiz bir sevgi ile seviyo-
rum. Bir anda mazimden sıyrılıyorum,

diğerleri bana hep yabancı. Vapurun
sür'atinin yeknasak ahengi ile onlar-
dan yavaş yavaş ayrılıyor, hür olarak
istikbalime doğru koşuyorum... Mah-
zun? Ben mi mahzunum? Hayır yüz
kere bin kere hayır. Bugün sanki ilk
defa görüyormuş gibi baktığım Boğaz
nın çiçekli iki sahilini, başımızın üze-
rinde uçan martıları, denizi, göğü
her tarafı, çok yakın bir sabahta Nec-
deti bana kavuşturacak olan bu yolla-
rı seviyorum...

Rihtıma yanaşacağımız sırada ba-
bama sordum:

— Emelle şimdi samimi olmamda
bir mahzur görmezsin değil mi?

Babam bavulunun anahtarını son
bir defa daha çevirdikten sonra:

— Sen çapkın, çok çapkın bir kızsın,
dedi.

Nişantaşındaki odamda kâbuslu, ka-
rışık, yorucu rüyalı bir gece geçirdik-
ten sonra Jülidenin kahkahaları ile
uyandım. Küçük kardeşim bir ay için-
de bir hayli büyümüş. Kadınlaşmağa
başlayan bacaklarını çıplak görünce
sert bir tavırla:

— Kısa çoraptan ne zaman vaz ge-
ceceksin? diye sordum.

— Seni çok göreceğim geldiği için
erkenden odana geldim, evvelâ öpi-
şelim de ondan sonra azarlasın.

Giyinmiş olduğu halde baştan so-

yunup yatağıma girdi. Durmadan be-
ni öpüp:

— Aman Süzicim bir daha bizi bı-
rakıp gitme sakın.. diyordu.

Meğer bu koca evi şenlendiren sen-
mişsin. Akşamları tavuklar gibi hep
erkenden yattık. Ama sen de Zongul-
dukta sıkıntından patlamışsındır. Sen
gittikten sonra burada öyle şeyler ol-
du ki... Sana verecek öyle havadisle-
rim var ki...

Kardeşim bir cümleyi bitirmeden di-
ğerine atlıyor, beni merak içerisinde
bırakıyordu. İsrar etsem belki de ina-
di tutup beni büsbütün merakta bı-
rakmak için bir şey söylemeden odam-
dan çıkıp gidecekti. Derhal lâkayit bir
tavır takındım ve sabırla, yatakta sa-
ğa sola yuvarlanmasını bekledim. Ni-
hayet karar vermiş olacak ki yavaş
yavaş dudakları kımlıdadı, gözleri mu-
zipleşti:

— Pervinle Mithat... Ah! Vallahi
hâlâ gülüyorum.

— Neye gülüyorsun Jülide? Saçma
sapan söyleneceğine güzel güzel an-
lat ben de güleyim.

Bu hikâyeye gösterdiğim alâka ve
meraklı bakışlarımla sanki alay eder
gibi çabuk çabuk anlatmağa başladı:

— Süzicğim söylesem dünyada
tahmin edemezsin. Mithatla Pervin
kimseye haber vermeden gizlice evlen-
mişler. Bu haberi bir hafta sonra dok-

tor Süleymandan duyduk.

Hakikaten Jülide söylemeyi tah-
min edemiyecektim. O anda vücudum
den süğük bir ter boşandı. Acaba bil-
miyerek hâlâ Mithadı mı seviyorum?
Yoksa birbirlerini seven insanların
birleşmelerini mi kıskanıyorum.

Sertçe bir sesle:

— Bunda gülecek ne var? diye sor-
dum.

Kardeşim yüzünü astı. Derhal gön-
lünü almazsam fazla tafsilât elde ede-
miyeceğim:

— Hepsini bu kadar mı Jülideceğim?

— Evet... Yani evlenir evlenmez
İtalyaya gitmişler, önümüzdeki kışta
evvel kimseyi görmek istemiyorlarmış.
Doktor Süleyman: «Çok isabet ettileri-
diyor.

— Ya?

Kardeşime teessürümü belli etme-
mek için elimden geldiği kadar lâkayit
görünmeğe çalışıyordum:

— Ben hayret etmedim dedim. Ev-
lenmeler alelade vukuattan...

— Halbuki hoşuna gideceğini zan-
netmiştim.

Bir sabah, ilkbaharın yazılan sıcak
sabahlarında birinde Şuşut telaşla
odama girdi:

— Bay Necdet gelmiş sizi görmek
istiyor, dedi.

— Ne çabuk!

(Arkası var)

Küçük balık neden azaldı?

BUGÜNLERDE YALNIZ BÜYÜK ORKİNO SLAR TUTULUYOR

Bütün balıkları korkutan bu deniz ejderinin aklını başından alan dehşetli bir ejder vardır ki, o da «İnsan oğlu» dur

Yukarıda sağda: 291 kilo ağırlığında bir Orkinos balığı solda: Orkinos balıkhanede kantara vurulurken, aşağıda: Bugünlerde bol bol tutulan büyük balıklardan toçk ve palamutlar

Bogazlardan içeri girip İstanbul denizlerinde dolaşırken balıkçıların ağına düşen veya oltalarına yakalanan büyük, küçük bütün balıklar her gün kayak ve küfelerle balıkhaneye getirilerek burada müzayedeye suretile satılır ve ancak bundan sonra şehrin dört tarafındaki balıkçılara dağılırlar.

Bilhassa senenin bu içinde bulunduğumuz ayları bol balık çıkan aylar olduğu için satışlar çok hararetlidir. Geçen ay balıkhanede 934,242 yani aşağı yukarı bir milyon kilo hamsi, istavrid, uskumru gibi küçük balık, 558,180 tane palamut ve torik, 2,319 tane de istakoz satılmıştır.

Onun için bugünlerde balıkhaneye giderseniz daima balıklar ve insanlardan mürekkep büyük bir kalabalıkla karşılaşacaksınız. Bütün balıklar tutukları kilolarca balıkları sepetlere doldurmuşlar ve satılması için sıra beklemektedirler. Fakat işin asıl garip tarafı bundan on, on beş gün evvel kadar balıkhaneye daima hamsi, istavrid, uskumru ve saire gibi küçük balıklar gelirken üç dört günden beri bunlar ortadan tamamen kaybolmuşlar; buna mukabil palamut, torik ve hattâ orkinos gibi ağırlığı 250 kilodan fazla olan büyük balıklar yakalanmaktadır. Hele son günlerde İstanbul sularında sürü halinde dolaşmakta olan orkinoslardan günde 45 - 50 tanesi tutulmaktadır.

BALIKLAR İSTANBUL SULARINA NASIL GELİRLER?

Zaman zaman İstanbul sularına muhtelif cins balıklar düşer; bazan uskumru bol çıkar, bazan lüfer, bazan palamut. Zanneder misiniz ki, bu çeşid çeşid balıklar sadece ziyaret maksadıyla, sırf şehrimizi yakından görmek arzusuna kapılarak İstanbul sularına gelmektedirler? Hayır! Balıkhanede eski bir balıkçının söylediğine göre balıklar bilakis seyahatten katien hoşlanmazlar. Onları zaman zaman sürüler halinde büyük seyahatlere, daha doğrusu muhaceretlere mecbur eden sebep ölümler korkusudur.

Büyük denizlerin büyük balıkları mütemadiyen küçük balıkları yemek suretile hayatlarını devam ettirebilmekleri için onların nevelerde gizlendik-

lerini, sürülerin saklandıkları yerleri aramakla meşguldürler.

Bir küçük balık sürüsüne rasgeldiler mi derhal peşlerine düşerler, bu vaziyet karşısında koca bir balığın karşısına girmek korkusile akları başlarından giden zavallı balıklar bütün süratleriyle kaçmaya başlarlar. Bu heyecanlı takip bütün sahillerce devam eder. Ve bu balıklar ekseriya şaşkınlıkla bogazlardan içeri düşerek Akdenizden Karadenize doğru geçerler.

DENİZLERDE HAKİM OLAN EBEDİ PRENSİP

Denizlerde hakim olan ebedi prensip kuvvetlinin zayıfı sadece ezmesi, hüküm altında bulundurmaması değildir, denizde «kuvvetli» «zayıfı» yer, her küçük balık cüsse itibarile kendinden bir derece büyük balığın gidasını teşkil eder. Hamsi uskumrunun, uskumru palamut ve torigin, palamut ve torik de 250 kiloluk orkinosun iştihasını kabartan bir mahlûktur. Bu sürüler halinde takip esnasında her balık kendinden küçüğün peşine düşer, her balık önündekini yemek arzusuile süratini artırır ve hepsi birbirlerini yemeğe çalışırlar. Zaten denizde bu ebedî kanun olmasaymış balıklar süratle çoğalan mahlûklar oldukları için deniz kısa bir zamanda baştan başa balıkla dolarmış.

Balıkçıların söylediğine göre İstanbul sularında bugünlerde sürüler halinde dolaşan ve yukarıda resmini gördüğünüz orkinoslar bundan on beş yirmi gün evvel önlerine kattıkları küçük balıklardan mürekkep muazzam bir sürüyü Akdenizden Çanakkale boğazına sokmuşlar, balıklar korkularından İstanbula kadar gelmişler ve tabii bu esnada bizim balıkçılar da bol bol uskumru ve lüfer yakalamakta iken bir kaç gün evvel orkinoslar da İstanbula vasıl oldukları için bütün küçük balıklar yeniden kaçmağa başlamışlar. Küçük balıkları aynı zamanda palamutlarla torikler de kovaladıkları için bugünlerde yalnız bu büyük balıklar yakalanmakta ve buna mukabil dalyanlarda küçük balığa tesadüf edilmemektedir. Çünkü hepsi soluğu Karadenizde almış bulunuyorlar!

ORKİNO SLAR NASIL YAKALANIR?

Orkinoslar gayet büyük balıklar ol-

dukları için yakalanmaları hayli tehlikelidir. Yukarıda resmini gördüğünüz orkinos balıkhanede tartıldığı zaman tam 291 kilo geldi. Onun için hususî olta ve büyük dikkat lazımdır. Orkinosları tutmak için kullanılan olta iğnesi bir kuyru çengeli kadar büyük ve keskindir. İğne bir ipe değil bir tele bağlanmakta, üç dört metre uzunluğundaki bu telin diğer ucu da bir parmak kalınlığında uzun bir ipe tutturulmaktadır.

Orkinosu tutmak için kullanılan yem iki kilo ağırlığında bir toriktir. Torik iğneye geçirildikten sonra olta denize salverilir. Toriği pek seven orkinos deniz dibinde kumlamadan duran bu hayvanın derhal üzerine atıldı mı oltanın iğnesi de ta midesine kadar girmiş ve kaburgalarına saplanmış demektir.

Yukarıda zaten bu vaziyeti bekleyen balıkçılar, üç dört kişi birden ipe çekmeğe başlarlar. Fakat ipe mütemadiyen çekmek çok tehlikelidir. Çünkü gayet kuvvetli olan orkinos bu mukavemet karşısında geriye doğru kaçmaya başladı mı, kayığı devirebildiği gibi ipin ucundan tutan balıkçıları da alıp götürülebilir.

Onun için balıkçılar ipe mütemadiyen çekmeyip bir miktar çektikten sonra gevşek bırakırlar ve bunu tekrar ederler, bu suretle orkinos farkında olmadan yavaş yavaş suyun yüzüne çıkar. Tam sırtı görüldüğü zaman balıkçılardan biri elindeki keskin uçlu zipkını bütün kuvvetile orkinosun vücudüne saplar, ortalık kan içinde kalır, ve orkinosun su üzerinde aldığı yara tesiriyle tamamen ölmesi beklenir. Ve ancak öldükten sonra kayığa alınır.

Balıkçılar orkinosa «canavar» diyorlar. Hakikaten bu bir canavardır. Milyonlarca balık bunların ağzın iştihasına kurtulmak için Akdenizi terk edip Karadenize çıkmağa mecbur olmuştur.

Fakat yeryüzünde bütün balıklar gibi orkinos canavarının da aklını başından alan dehşetli bir ejder vardır ki, ona da «İnsan oğlu» adı verilmiştir. Balıkhanede sırtı zipkinla delinmiş yüzlerce orkinos kilosu dört kuruştan satılıyor! — Ş. H. R.

«İttihad ve Terakki» nin son devirlerinde suikastlar ve entrikalar

Cemiyet nasıl battı? Teceddüd fırkası niçin doğdu, nasıl dağıldı?

Tefrika No. 28

Yazan: Mustafa Ragıp

Canbulat ile Kara Kemal arasında şiddetli bir hadise: Canbulat Kara Kemale tokat atıyor

«İttihad ve Terakki» nin bu iki maruf şahsiyeti arasında yapılacak boğuşma için, ikisinden birisinin, diğerine ağır bir söz söylemesi kâfi gelecekti. Odada bulunanlar, bu tehlikeli vaziyeti açıkça anlamışlardı.

CANBULAT BEY BAĞIRDI: «SEN ARTIK HADDİNİ AŞTIN!..»

Canbulat bey, hiç bir mukaddeme-yo lüzum göstermeksizin Kara Kemal beye bağırarak şu sözleri söyledi:

— Bana baksana, efendi! Sen artık haddini aştın! Hakkımda çevirdiğin entrikaların, çirkin isnadların hepsini biliyorum.. Bunları sana fiilen iade etmek, bir Şehremini sıfatile de senin muamelelerinin hesabını anlamak, bunları âleme göstermek istiyorum!

Bu, çok ağır bir hakaret ve itham idi. Kara Kemal beyin de bu hakaretin altında kalmak istemeyeceği muhakkaktı. Bu anda «Küçük efendi» nin daha evvel davranıp Şehremininin tüzine atılarak şiddetli bir boğuşmanın başlayacağı muhakkaktı. Vaziyeti gayet nazik ve tehlikeli gören Bahaeddin Şakir bey, bir taraftan Canbulat beyin sert, yılmaz mizacını, diğer taraftan Kara Kemal beyin de bu hakarete tahammül edemeyeceğini göz önüne aldı.

Bu ağır ve şiddetli ağız kavgasının bir silâh düellosuna münce olması ihtimali çoktu. Bu takdirde (Merkezi umumî binası) bir faciaya sahne teşkil edecek ve bunun haricindeki akisleri pek fena olacaktı.. o zaman halk, aralarında su sızmaz sanılan İttihadçıların birbirine ne kadar düşman olduklarına hükmedecek, «İttihad ve Terakki»nin ve hattâ hükümetin de şeref ve nüfuzu kırılacaktı. (Merkezi umumî)deki böyle bir hâdiseden istifade etmek isteyen cemiyet muhaliflerinin ve gayri memnurların da harekete geçmek istedikleri görülecekti.

BHAEDDİN ŞAKİR BEY, HER İKİ TARAFI TESKİN EDİYOR

Bu tehlikeli sahneye şahid olan Bahaeddin Şakir bey, bu muhakemeyi biran içinde yaptı ve hemen iki muarız arasında atılarak ve ikisini de âdetâ sürüklercesine bir koltuğa oturtuktan sonra:

— Ne yapıyorsunuz Allahakına, dedi, hele durun bakalım, yaptığınız ayıptır. Nedir? Ben bir şey anlamadım. Ortada bir sui tefekkür var gibi geliyor bana..

Doktor, bir taraftan her iki asabi ve hiddetli arkadaşını oturturken, diğer taraftan Canbulat beydeki hiddetin teskin ve zaptedilemeyecek bir dereceye gelmemesi için Kemal beye de susmasını işaret etti.

Sözlerinin mukabelesiz kaldığını gören Canbulat bey de biraz sakinleşti. Şimdi her iki muarız, doktor Bahaeddin Şakir beyin sözlerini dinliyecek vaziyete gelmişlerdi. Tam bu esnada bu gibi kavgalara hiç de elverişli bir mizacta olmayan Ziya Gökalp bey de kendini odadan dışarıya atmış, o sırada (Merkezi umumî)de bulunan diğer arkadaşlarına Canbulat beyin bu apansız ziyaretini bildirmeğe koşmuştu. Hacı Adil bey de, tıpkı Ziya bey gibi odadan sıvışmak için davramıyordu. Fakat Bahaeddin Şakir bey, eski Dahiliye nazırına işaret etti ve Hacı Adil bey de oturduğu koltuğa yerleşmeğe mecbur oldu.

CANBULAT BEY: «BU ALÇAK BİR İFTİRADIR!» DİYOR

Doktor Bahaeddin Şakir bey, bu asabi havayı biraz dağıtmağa muvaffak olduktan sonra mütebessim bir çehre ve samimi bir tavır ile Canbulat beye dönerek dedi ki:

— E.. anlat bakalım dostum, seni neden bu kadar hiddetlendirmişler? Burada sakin, arkadaşçasına münakaşa edelim.

Şehremininin hâlâ hiddeti geçmemişti. Fakat Bahaeddin Şakir beyi de kırmamak için kendini zor zaptettiği

anlaşılan titrek, asabi bir sesle iza-hat vermeğe başladı:

— Biliyorsun ki, ben kabul ettiğim vazifelerde muvaffak olmağım için kendime çizdiğim bir program daire-sinde serbesçe hareket eder ve o resmi vazifeye aid kanun ve nizamlardan azami derecede istifade ederim. Talât, bana Şehreminliğini teklif ettiği zaman, Emniyeti umumiyede olduğu gibi, Şehremanetinde de bu prensip dahilinde hareket edeceğimi biliyordu. Şehremanetinin hak ve salâhiyetlerinin (Kara Kemal göstererek) bu adamla arkadaşlarının yüzünden hiçe indiğini gördüm, Şehremanetinin kanunî vaziyetini tedkik ettim: Epi çalışıp muvaffak olmak üzere bir nizamname hazırladım Dahiliyeye verdim. Fakat daha ilk adımda bin türlü entrikalar başladı, nizamnameyi çıkarmamağa gayret ettiler. Şehremanetindeki muavinle beraber çalışmadım, azlettim, benden hesap sormağa kalkıştılar, bana şikâ-yete gelen (gene Kara Kemal işaret ederek) şu efendinin adamını koğdum, şikâyet ettiler, aldırmadım! Şimdi de istiyorum: Ben bir ihtilâl hareketi hazırlamağa çalışıyormuşum.. nizamnameye koyduğum endahat mahallerinde kendi adamlarıma ateş talimi yaptırıp bunları hazırladıktan sonra hükümeti basacak, hepinizi devireceğimi! Bu, alçak bir iftiradır.

«SENİ BİR KAŞIK SUDA BOĞARIM!»

Kara Kemal bey asabileşiyor, mukabele etmek istiyordu, fakat Baha Şakir beyin sükunet tavsiye eden bakış-ları karşısında susmağa ve mukabele etmemeğe çalışıyordu..

Şehremini sözüne devam etti:

— Ben bu entrikaların neden ileri geldiğini biliyorum: Maksad beni Şehremanetinden atmak, meydana boş bularak gene istedikleri gibi hareket etmektir. Fakat ben bu dalaveraya gelmiyeceğim. İstedikim gibi, bildikim gibi çalışacağım!

Kara Kemal beyin ağzından şu kelimeler döküldü:

— Bunlardan bana ne? .. Şehremini, «Küçük efendi»nin bu bil memezlikten gelen sözüne büsbütün içerledi, biraz daha hiddet ederek ve sesini yükselterek:

— Sanamı ne? dedi, bütün bu entrikaların başında sensin! Bana en çirkin iftirayı yapanları tahrik eden sensin! Şimdi sıkılmadan inkâr ediyorsun! Ben bir ihtilâl hareketi hazırlayıp seni ve etrafındakileri devirmeğe bile-tenezzül etmem! Seninle arkadaşlarını tek başıma bir kaşık suda boğarım!..

«BANA BAK CANBULAT AĞZINI TOPLA!»

Bu, çok ağır bir tehdiddi: Yalnız Kara Kemal bey değil, Bahaeddin Şakir bey, hattâ bir köşeye büzülmüş seyirci kulan Hacı Adil bey de sinirlenmişlerdi.. artık Kara Kemal bey dayanamadı ayağa kalktı, sert, yüksek bir sesle cevap verdi:

— Bana bak Canbulat! (Merkezi umumî)de olduğunu unutma! Serkeşliğin lüzumu yok; ağzını topla!..

«Küçük efendi»nin ağzından bu son kelimeler çıkar, çıkmaz «İttihad ve Terakki»nin eski fedaisi Canbulat bey, tehevürle ayağa kalktı ve muhataplarının anlayamadığı bir kelimeyi alelâcele sarfederken Kara Kemal beyin yüzüne kuvvetli bir tokat indirdi! Artık ok yaydan çıkmıştı: Şehremininin tokatına mukabele etmek için Kara Kemal bey de elini süratle kaldırmıştı. Şimdi döğüşme başlayacak ve belki de tabancalar çıkarılıp kanlı bir düello olacaktı.. böyle tehlikeli ve kanlı bir hâdiseye sebebiyet vermek istemiyen Bahaeddin Şakir bey, tetik davrandı, Kara Kemal beyin yukarıya doğru kalkan elini tuttu ve «Küçük efendi»nin mukabele etmesine imkân bırakmadı..

Bahaeddin Şakir bey, iki muarızın bir arada bulunmasını doğru bulmadı ve birdenbire geriye dönerek Canbulat beyin koluna girdi ve odadan dışarıya (Arkası var)

AKŞAM - SPOR

A ve B takımlarında Fenerbahçe birinci, Güneş te ikinci oldular

Hiç yenilmeden birinciliği kazanan Fenerbahçe takımı son kadrosile

Dün Taksim stadında oynanan üç maçta lig maçları nihayetlenmiş oldu. Dün, neticelerini yazdığımız üzere, bir gün evvel de B takımlarının maçları bitmişti.

Bu maçlar neticesinde Fenerbahçe'nin A ve B takımları birinci, Güneş'in A ve B takımları ikinci oldular.

Her iki takımı da hiç mağlup olmadan birinci olan Fenerbahçe ne kadar tebriğe lâyıksa kısa bir zamanda her iki takımı ikinci olan Güneş te o kadar takdire şayandır.

GALASARAY 6 - EYÜP 0

İlk maç Galatasarayla Eyüp arasında oynandı. Galatasaray son Fenerbahçe karşısına çıkardığı takımda yaptığı tadilatla şöyle çıkmıştı:

Avni - Reşad, Refik - Hicri, Salim, Suavi - Şevket, Eşfak, Selâhaddin, Haşim, Bülend.

Galatasaray birinci devrede çok güzel ve tamamiyle hâkim oynadı. Diyebiliriz ki bu oyun Galatasaray takımının bu mühim zaferinde az çıkardığı oyunlardan biriydi. Sarı kırmızılar ilk on beş dakikada üst üste iki gol kaydettikten sonra devreyi 4-0 bitirdiler.

İkinci devrenin ilk on beş dakikasında Galatasaray gevşek oynadı. Fakat ondan sonra canlanarak on sekizinci dakikada penaltıdan beşinci golü, bir müddet sonra da altıncı golü yaptılar. Bundan sonra gene gevşediler ve maç 0-6 bitti.

Başta Haşim olmak üzere Şevket, Hicri, Eyüpten de Sağıcıları güzel oynadılar.

FENERBAHÇE 3 - TOPKAPI 0

İkinci maç Şadi Tezcanın hâkemiği altında Fenerbahçe - Topkapı arasında yapıldı.

Topkapı tam kadrosile çıktı. Buna mukabil Fenerbahçe de kaleye Necdet, müdafaaya da Fazılın yerine Lebip konulmuş ve bir müddetten beri oynayan Niyazi de sağ açıktaki yerini almıştı.

Sekizinci dakikada Reşadın Fikrete geçen top ve Fikretin bir kişiyi atlattıktan sonra yaptığı güzel bir ortalamaya Esadın bir kafa vuruşu ile ilk sayı kaydetmesine imkân verdi. Bu gol Topkapılıları kırmaktan ziyade gayrete getirdi. Bu senenin en fazla gol atan oyuncular arasında bulunan Topkapı solisti Haydar, bir fırsat yakalamak için ne kadar uğraştı ise de Yaşar buna meydan bırakmadı.

Fenerin sağdan bir hücumunda Naciden pas alan Esad, yerden bir şütle Fenerin ikinci golünü yaptı. Bundan sonra Fenerbahçeliler arka arkaya hücumlar yaptılarsa da Nacinin şahsi oyunu ve Ali Rızanın bir çok fırsatları kaçırmayı yüzünden gol adedini artıramadılar. Bununla beraber otuz beşinci dakikada nihayet Ali Rıza Niyaziden aldığı bir pasla uzaktan güzel bir şüt çekerek Topkapı aleyhine üçüncü sayıyı de yaptı. Devrenin neticesine beş dakika kala Yaşar sakatlanarak çıktı. Biraz sonra da devre 3-0 Fener lehine bitti.

İkinci devrenin dördüncü dakikasında Yaşar artık bir daha dönmek

Dünkü son üç maç

14 gol

Lik maçlarında en fazla gol atan Fenerbahçeden Esad'dır ve on bir maçta on dört gol yapmıştır.

üzere oyundan çıkmak mecburiyetinde kaldı ve Fenerbahçe geri kalan kısmı on kişi ile oynadı.

Budevrede gerek bu eksiklik ve gerek Topkapı müdafaasının çok canlı bir oyunu Fenerbahçenin birinci devrede olduğu kadar tazyik yapmasına imkân bırakmadığı gibi Fenerbahçe de bazı müsaid fırsatları kaçırmak sayı yapamadı. Bu suretle maç birinci devredeki 3 - 0 neticesile bitti.

GÜNEŞ 2 - İSTANBULSPOR 1

Son maç Halid Ezgünün hâkemiği altında Güneş ve İstanbulspor arasında yapıldı. Güneş yenildiği takdirde ikincilikten düşeceği için günün en mühim maçı bu idi.

Takımlar sahaya şu şekillerde çıktılar:

Güneş: Cihad - Faruk, Reşad - Daniş, Rıza, İbrahim - İsmail, Selâhaddin, Rasih, Rebi, Melih.

İstanbulspor: Hikmet - Hasan, Samih - Fahri, Enver, Aziz - Nevzat, Hikmet, Orhan, İsmail, Fahri.

Birinci devrenin başlangıcı müstesna olmak üzere umumiyetle Güneş hâkim oynamakla beraber kendisinden beklenen oyunu çıkaramadı. Bu devrede müdafa vazifesini az çok yaptığı halde hücum hattı aynı tempoda bir oyun çıkaramadı. Bu tabiatle İstanbulsporluların canlı bir oyun göstermesine imkân verdi. Güneş merkez muhaciminin kendi kendini marke eden muhteriz oyunu, açıkların ihmal-i Güneş hücumlarını tesirsiz bir hale soktu. Bununla beraber devrenin ortalarına doğru Güneş solisti iyi bir vaziyette yakaladığı topu vole bir şütle İstanbulspor kalesi ağırlarına taktı. Bu devrede İstanbulspor tehlikeli denebilecek hiç bir akın yapamamakla beraber, İstanbulspor müdafaası da fena oynayan Güneş muhacimlerini tutmakta güçlük çekmedi.

İkinci devrenin yedinci dakikasında İstanbulsporun soldan bir hücumunda Güneş kalecisi müdafilininin anlaşamamasından istifade eden Nevzat İstanbulsporun beraberlik sayısını yaptı.

Bu gol Güneşlileri asabileştirdiği gibi İstanbulsporluları da cesaretlendirdi ve Güneş hesabına yerinde bir tenkidle kaydedelim ki bundan sonra bütün devre imtidadınca Güneş İstanbulsporun havadan oyununa uymak gafletini gösterdi. Çok canlı oynamaya başlayan İstanbulsporlular karşısında esasen bozuk oynayan Güneşlilerin bu havadan oyunla muvaffak olması bir hayli müşkildi. Bununla beraber vaziyetin tehlikeye düştüğünü gören Güneşliler daha iyi oynamakla beraber biraz daha gayretli oynadılar. Bu gayret neticesinde İstanbulspor kalesi bir hayli sıkıştı ve müdafaada yorgunluk alâmetleri belirdi. Bu arada Rasih yandan bir vuruşla, yere yatan kalecinin üstünden aşarak topu ikinci defa İstanbulspor kalesine soktu.

Bundan sonra Güneşin bilhassa sağ açık vasıtasile yaptığı bütün hücumlar fena yeraltılar, geç kalışlar hafif ortalayışlar yüzünden boşa gitti ve maç 2 - 1 Güneş lehine bitti.

İKİNCİ KÜME MAÇLARI

Dün Şeref stadında oynanan ikinci küme maçlarında Anadoluhisar Karagümrüğü 3 - 2, Kasımpaşa Ortaköy takımını 5 - 2 mağlup etmişlerdir.

TOP KUPASI MAÇLARI

Haftalık Top Spor mecmuası tarafından konulan bir kupa için gene Şe-

Dünkü maçlardan iki enstantane

ref stadında oynanan futbol maçlarında Pera Süleymaniye ile karşılaşmış, geçen hafta İstanbulspor 8 - 1 gibi büyük farkla yenen Pera Süleymaniye'ye 2 - 0 mağlup olmuştur. Kurtuluş-Beykoz maçında da Beykoz 2 - 1 yenilmiştir.

Bu turnuvaya İstanbulspor, Beykoz, Süleymaniye, Topkapı ile Pera, Şişli, Kurtuluş ve Arnavudköy girmişlerdir. Dünkü maçlarla Beykoz ve Pera tasfiyeye uğramışlardır. Gelecek hafta İstanbulsporla Şişli, Topkapı ile de Arnavudköy oynayacaklardır.

Tekirdağlı Dinarlıyı yendi

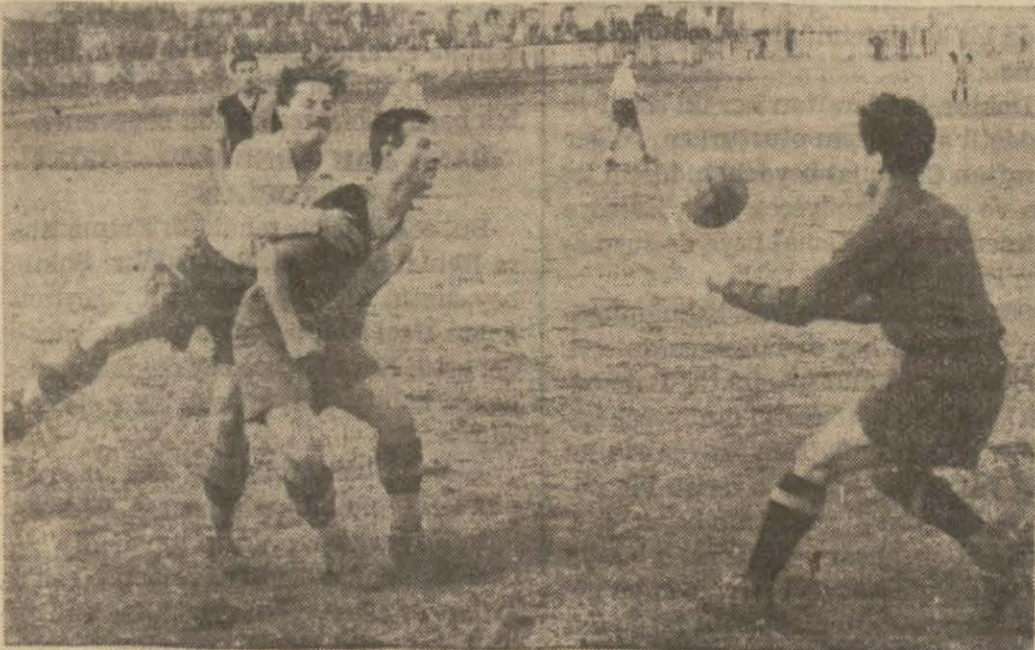
İzmir 28 (Telefonla) — Tekirdağlı Hüseyinle Dinarlı Mehmed bugün Alsancak stadında Türkiye şampiyonluğu için karşılaştılar, stadyumda 1500 kişi vardı. Yarım saat sürecektir olan güreş müsabakası beş dakikada bitti. Tekirdağlı Hüseyin fazla ağır basarak Dinarlıya teknik oyun göstermeye imkân bırakmadı.

Beşinci dakikada Hüseyin tehlikeli vaziyete düştü. İkisi de minder dışına yuvarlandılar. Hüseyin zaten sakat

olan Dinarlının ayağını fena halde kıvırdı. Canı yanan Dinarlı güreşi terkettiğini bildirdiğinden mağlup sayılarak Tekirdağlı Hüseyin Türkiye güreş şampiyonu ilân edildi.

Tekirdağlı Hüseyin maçtan sonra bana:

— Şampiyonluk hakkımdı. Dinarlı'yı zaten yenecektim, dedi. Dinarlı ise «Sakat olan ayağımı kıvrırmakta mana yoktu, ileride tekrar karşılaşırız» demektedir.

Dünkü maçlardan iki enstantane

Dünkü maçlardan iki enstantane

Her akşam
bir hikâye

Müzayedede iki dudak

Büyük salon hıncının dolu... Kadınlar en sık, en ağır tuvaletlerini giymişler, ortada bir masa.. bir hayır cemiyeti için müzayedeye eşya satılıyor... Herşey satılıp bittikten sonra müzayedeyi yapan şışman, son derece nükteli bir adam olan doktor:

— Şimdi dedi müzayedemizin en kıymetli şeyini açık arttırma ile satışa çıkaracağız... Ancak müzayedeye başlamazdan evvel size bir kaç söz söylemek isterim. Dostumuz madam Parkeri hepimiz tanırız... Vefat eden kocası uzun zaman memleketimizde iş yapmıştır. Madam Parker yalnız bizde değil Avrupada ve Amerikada güzelliği ile meşhur bir genç kadındır. Bilhassa Pariste son yapılan «En güzel dudaklar» müsabakasında birinciliği kazanmıştır. Yine Pariste İspanyol felâketzedeleri için bir öpücüğünü müzayedeye koymuştur. Madam Parkerin bir tek öpücüğü 50,000 franga çıkmıştır. Bundan yirmi gün evvel New Yorkta Amerika'nın başkına uğruyanlara yardım için yine madam Parkerin bir öpücüğü müzayedeye konmuş, 5000 dolara çıkmıştır. Dünyanın en güzel kadını bize müracaat etti. Bir öpücüğünü müzayedeye koymak istedi.

Biz de düşündük. Mademki dünyanın her tarafında bu yapıyor, bizde neden olmasın? Bilhassa madam Parker o kadar ısrar ettikten sonra... Kabul ettik. Şimdi dünyanın en güzel bir çift dudaklarını müzayedeye koyuyoruz. Kesésine güvenen borazan-çı başı... Müzayedeye bir çift yumuşak dudak.. kâşke param olsa da benim üstüme kalsa...

Madam Parker gayet dekolte bir elbise ve alkışlar arasında orta yere geldi. Hakikaten son derece güzel bir kadındı. Bilhassa kenarları yukarıya doğru kıvrık dudakları bir bakışta erkeklerin başlarını döndürecek derecede nefisti. Erkekler arasında bir kaynaşma oldu. Sonra madam Parker hiç alelade bir kadın değildi. Şarkta pek büyük işler yapan kocası ihtiyar mühendis öldükten sonra kendisine muazzam bir servet bırakmıştı. Madam Parkerin elmasları, nadide pırlantaları kadınlar ve erkekler arasında pek meşhurdur. Çok genç dul kalan bu nefis kadın şimdi kayıtsız, esrarlı bir hayat geçiriyor, bol bol seyahat ediyor, kocası zamanında çok sevdiği İstanbula sık sık geliyordu.

Dünya mikyasında kibar olan bu kadından İngiliz gazetelerinin «Yüksek hayat» muharrirleri pek sık bahsediyorlardı. Ve bunun için Pariste New Yorkta müzayedeye çıkardığı öpücükleri erkekler tarafından arttırıldıkça arttırılmıştı. İşte şimdi böyle bir kadının yumuşaklığı ve sıcaklığı uzaktan hissedilen dudakları müzayedede idi.

Daha ilk ağızda genç kadının öpücüğü 100 liraya çıktı. Zengin erkekler:

— Ne yapalım. emri hayra hizmet lâzımdır.. diye müzayededeki buseyi arttırdıkça arttırıyorlardı. Bilhassa göbeği yere değecek kadar şışman bir müteahhid pek hevesli idi. Bir aralık:

— 200 lira... diye bağırıldı.
Müzayedede memuru:
— 200 lira.. 200 lira... Yok mu arttırın? diye soruyordu..

Parker heyecan içinde bir köşede büyük bir hayasızlıkla sigarasını içen Mahire bakıyordu. Dudakları müzayedeye konulduğu zaman bütün erkekler son derecede heyecana kapıldıkları halde salonda bu işe tamamiyle lâkaydı kalan tek adam Mahir olmuştu. Halbuki işin aksine bakınız ki Parkerin yegâne heyecanlandırmak istediği adam da Mahirdi. Mahir iri vücudü, esmer güzel yüzü ile Parkerin rüyalarına giren biricik erkekti. Mahir de Mühendisti. Ölen kocasının yanında çalışırdı. Kocası Mahiri pek sever, pek beğenirdi ve onun için:

— İstikbalin en kuvvetli mühendislerinden olacak.. derdi. Madam Parkerle Mahir arasında çok eskiden beri kurulmuş bir arkadaşlık vardı. Lâkin bu arkadaşlık hiç bir zaman hürmet hududunu aşmamıştı. Parker Mahir hakkında ne hülyalar besliyordu. Lâkin Mahir buna tamamiyle lâkaydı. Hatta kocası zamanında bir inşaat işi için madam Parker onlarla beraber dağlara, uzak ovalara gitmişti. Mahirle yanyana çadırlarda yatmıştı. Lâkin en uzak, en kadinsız yerde bile Mahirin Parkere bakışları hürmetten ayrılmamıştı. Şimdi Mahir kendi hesabına iş yapmağa başlamıştı. Biraz para kazanıyordu.

Madam Parker son derece sinirli idi. Neden bütün erkekler heyecanla müzayedeye iştirak ettikleri halde Mahir büyük bir lâkaydı içinde ağzını bile açmıyordu. İmkân olsa genç kadın ona yaklaşacak, delikanlının o güzel yanaklarına küçük ellerle iki tokat aşkedecekti.

Müzayedede memuru devam ediyordu:

— 260 lira.. 260 lira...
Köşeden bir ses:
— 280...

Fakat göbeği yere değecek kadar şışman müteahhid inad etmişti:

— 300...

Müzayedede memuru:
— 300 lira... Yok mu arttırın?.. Köşedeki adam bir elde 50 lira çıktı:

— 350...

Mahirde yine ses yok... Göbekli müteahhid inadla:

— 400 .. ü bastırdı.
Lâkin etrafta çıkaranlar pek fazla idi. Göbekli zat ta inad etmiş-

ti. Öpücük 500 liraya kadar çıktı. Göbekli zat memnun etrafına bakıyordu. Kimse bundan fazla öpücüğü arttıramıyor... Müzayedede memuru:

— Haydi 500 lira.. 500.. yok mu arttıran.. satıyorum.. saaaaat.. derken. Köşeden bir ses bağırıldı:

— 510...

Herkes hayretle başını çevirdi. Buseyi 500 liraya kadar çıkaran şışman adam hiddetle baktı. Bu küstah kimdi? Buseyi 500 liradan fazlaya alacak hovarda?.. Bu Mahirdi. Parker heyecandan bayılacak hale geldi. Demek onun bir öpücüğü Mahir için bu derece kıymetli idi. Şışman adam atıldı:

— 520...

Mahir büyük bir soğuk kanlılıkla:

— 550.. diye mırıldandı..

Şışman adam:

— 575.. diyince Parker yerinden fırlamak şu şışkoyu ayağının altına alarak ezmek istiyordu. Çünkü biliyordu ki Mahir bu şışmanla aşık atacak derecede paralı değildir. Genç kadın bir taraftan da heyecandan boğulacaktı. Parası o kadar çok olmadığı halde Mahirin öpücüğünü bu derece arttırması kendisine ne kadar tutkun olduğunu göstermez mi idi? Mahir:

— 600.. dedi.. şışman:

— 650.. diye cevap verdi. Mahir yine sükunetle:

— 700.. dedi.

Parker mümkün olsa Mahire: «Sen istediğin kadar arttır, paran yoksa bende çok var..» diye kâğıd yazacaktı. Lâkin buna hacet kalmadı. Şışman adam:

— Hayrını görünüz.. ben çekiliyorum... Bundan fazlası israf doğrusu.

Etrafta bir alkış koptu. Müzayedede memuru Mahirle Parkeri birbirine yaklaştırdı. Nihayet Parkerin yıllardan beri beklediği heyecanlı ve tatlı an bir tesadüfle işte ayağına gelmişti. Gözlerini kapayarak dudaklarını Mahire uzattı. Lâkin Mahir paraları sayarken:

— Teşekkür ederim.. dedi.. Ben hakkımdan vazgeçiyorum.. maksadım sadece bir hayır işine hizmet etmekten ibaretti..

Parker dehşetle gözlerini açtı. Bütün hızla Mahire bir tokat aşkettikten sonra salondan çıktı...

(Bir yıldız)

Selâmi İzzet

TİYATRO
KONUŞMALARIHer kitapçada bulunur. Fiati:
50 kuruştur.

Radyo

1 Mart 1937 Pazartesi

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12'50: Havadis, 13,05: Muhtelif plâk neşriyatı, 14: Son.

Akşam neşriyatı: 18,30: Plâkla dans musikisi, 19,30: Çocuklara masal: İ. Galip Arcan tarafından, 20: Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30: Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20,45: Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, saat ayarı, 21,15: Şehir tiyatrosu dram kısmı (Karmen), 22,15: Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30: Plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 23: Son.

Ecnebi İstasyonların Bu Akşamki En Müntahap Programı

Berlin: (91) 18,20 İhsenin şarkıları, Bratislav: (950) 20,10 mavi pazartesi bando.

2 Mart 1937 Salı

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,5 Muhtelif plâk neşriyatı. 14 Son.

Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,30 Eminönü Halkevi neşriyatı kolu namına bay Nusret Sefa (Yeni çıkan kitaplar), 20 Cemal Kâmil ve arkadaşları, 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20,45 Vedîa Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, saat ayarı, 21,15 Şehir tiyatrosu operet kısmı (Üç saat) 3 üncü perdesi, 22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30 Plâkla sololar opera ve operet parçaları, 23 Son.

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Osmanbeyde Şark Merkez, Taksim: İstiklâl caddesinde Kemal Rebul, Beyoğlu: Tünelde Matkovic, Yüksekaldırında Venikopulo, Galata: Topçular caddesinde Merkez, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Beşir Kemal, Heybeliada: Tomadis, Büyükkada: Merkez, Fatih: Sarıcahanede İbrahim Halil, Karagörmük: Ali Kemal, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Osman, Tarabya, Yeniköy, Emirân, Rumeli-hisarındaki eczaneler, Akaray: Cerrahpaşada Şeref, Beşiktaş: Süleyman Recep, Kadıköy: Söğüdüleşmede Hulusi Osman, İskele caddesinde Saadet, Üsküdar: İmrahor, Fener: Balatta Hüsameddin, Beyazid: Asadoryan, Küçükpazar: Necati, Samatya: Kocamustafapaşada Ridvan, Alemdar: Cağaloğlunda Abdülkadir, Şehremini: Topkapıda Nâzım.

AKBA

Ankarada her dilde gazete mecmua ve kitapları bütün mektep kitapları ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müesseselerinde tedarik edebilirsiniz. Telefon : 3377

Erkek kafasındaki
ideal kadın

dişlerini sabah akşam

RADYOLİN

ile fırçalıyan kadındır

Dişleri en fazla beyazlatan, mikrolara karşı en müessir, terkiib itibarile en mükemmel diş macunu

AKŞAM

Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lazımdır.

Zilhicce 17 — Ruzu Kasım 114
S. İsmak Cüney Ögüt İkinci Akşam Yayı
E. 11,00 12,38 6,27 9,35 12,00 1,31
V. 5,58 6,36 12,27 15,34 17,59 19,28

İdarehane: Babiâli civarı
Acımsuluk Sok.
No 13

15,000 liraya
satılık apartıman

Kurtuluş tramvay caddesi üzerinde ve durak yerinde altışar odalı üç ve üçer odalı üç yani altı daireyi ve altında bir dükkânı muhtevi güneşli, havadar iyi bir apartıman on beş bin liraya satılıktır. (Akşam) ilân memurluğuna müracaat. Telefon 24240

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

No 117

— Bugüne kadar bir baltaya sap olamadım. Düşmanla döğüşmek isteği kursağında kaldı. Bana küçük bir tekneyi neden çok görüyorsunuz? Benim öteki kaptanlardan eksik neyim var?

İşte Rüstem bu sözlerden sonra, o gece zaten on beş günden beri hasta yatan Hasan kaptanın yerine verilmişti. Hasan kaptan paşa gemisine alınmıştı.

Rüstem o gece sabaha kadar uyumamış, yeni kaptan olduğu gemide ter-tibat olarak geminin eksiklerini tamamlamıştı.

Karaca bu gemide dümenci olarak yola çıkmıştı. Rüstem sevinç içinde ne yapacağını bilmiyordu. O, Recep reis'in gözü koluna iştirak etmeyi bile istemiş de, Kemal reis buna razı olmamıştı. Rüstem daima paşa gemisinin sağ cenahında yarım mil akıktan gidiyordu.

Gökyüzü yıldızlıktı, fakat ay sonu olduğu için deniz üstünde birbiri ardınca devriliş ileriliş dalgalar gemilerin altından kara bulutlar gibi yürüyordu.

Kemal reis ay sonunu boşuna seçmemişti. Ay ışığında gece baskını yapmanın birçok tehlikeleri vardı. Zaten ilk Malka baskınından büyük ve muvaffakiyetli bir netice alamayıslarının sebebi de bu değil miydi?

Eğer ilk baskını da böyle karanlık bir gecede yapsaydılar, şüphe yok ki, çok daha muvaffakiyetli bir neticeye ulaşmış olacaktı.

Kemal reis'in adamlarından Salih reis de, Hüsravin fırkasına verilme suretile bu fırka da takviye edilmişti. Hüsrav reis siyasetini tamamiyle değiştirmişti. Mayorkaya gelen muhacirlerin arzettiği sefalet sahneleri onun da yüreğini sızlatmıştı. Bu vaziyet karşısında Kemal reise yardım etmeğe ve onu yabancı sularda yalnız bırakmamağa karar vermiş görünüyordu. Hatta Hüsrav Mayorkadan ayrılırken, Salih reise:

— Düşmanı zayıf bulursak, Malkadaki gemilerini yakalayıp adam akıllı harp edelim ve Malkahaları muhasaradan kurtaralım.

Diyerek, tehlikeli bir savaşa girişmeğe bile hazır olduğunu söylemişti.

Hüsrav reis Cezayirde yirmi gemisiyle altmış parçalık düşman donanmasına karşı koymuş meşhur bir deniz korsanıydı. Onun deniz oyunlarından Venedikliler bile yulgınlık gösterir ve ona raslayınca derhal yelkenleri suya indirirlerdi.

Kemal reis birkaç kere Mayorkada topladığı kaptanlara:

«Eğer Hüsrav reis isterse, Malkadaki düşman donanmasını kendi fırkasile de perişan edebilir.. hattâ oradan kaçırmağa bile muvaffak olur.»

Demişti. Mademki Hüsrav ve Kemal reisler uzlaşmışlar, beraber çalışmağa, beraber ölmeğe and içmişlerdi. Şimdi yola çıkan Türk donanması muhakkak surette yeni bir maceraya atılıyor demektir.

O gece deniz fırtınasıydı. Fakat, ölü dalgalar gemileri hatırı sayılacak kadar hırpalıyordu.

O günlerde adaya gelen bir balıkçı kayığı, Malkadaki düşman donanmasının başında amiral Fredrik Hanrikesin bulunduğunu söylemişti.

Amrial Hanrikes kralın amcasıydı.. sefahate düşkün bir adamdı. Deniz üstünde uzun müddet duramaz, sık sık Kıstaleye gider, eğlenir, tekrar Malkaya dönerdi.

Hanrikesin garip itiyadları vardı. Gece yatağına girdikten sonra, dışarda kıyamet kopsa rahatını bozmak ve

yattığı yerden kımıldamak istemezdi. Musikiyi çok severdi.. gemide öğle ve akşam yemeklerinde bir (borucu takımı) güverteye çıkar, deniz ve kahramanlık havaları çaldırı. Akşam yemeğinde çok şarap içir ve kadınsızlık yüzünden -yaşının ilerlemesine rağmen- hiddetlenir ve hizmetçilerden bir kadını kadın kıyafetine sokup karşısında oynatır. Onun bu itiyadları gemicilere bir zarar vermedikten başka, erkeklerin kadın kıyafetine girip oynamasından hoşlanırlardı bile.

Kemal reis, baş amiralin bu garip itiyadlarını yakından öğrenmişti. O gece yollarına devam edecekler.. ertesi günü Malkaya yakın bir sığlıkta geçirerek, gece yarısına doğru limana girip baskını yapacaklardı.

Türk akıncıları zevk ve neşe içinde türküler söyleyerek gidiyorlardı. Hiç kimsede ölüml korkusu yoktu. Bütün denizciler düşmandan öc almak hırsıyla: (Cehennemde de döğüşmek lâzımsa, oraya da gideriz!) diyerek yola çıkmışlardı.

Kemal reis, gece yarısı, gemide hasta yatan Hasan kaptanla konuşuyordu:

— Adada neden kalmak istemedin? Biz dönünceye kadar istirahat ederdin!

— Denizde ve bilhassa böyle tehli-

keli yolculuklarda gidip gelmemeyi, gelip de görmemeyi daima düşünmek gerek. Ben Mayorkada kalsaydım, gözlerim her dakika yollarda kalacak, büsbütün hastalanacaktım. Biz denizde doğduk.. denizde büyüdük.. denizde öleceğiz.

— Yapacağımız baskın hakkında neler düşünüyorsunuz?

— Bu, bir talih işidir. Şimdiden ne desem boştur. Düşman uyurken bastırılırsa, elbette perişan olur. Fakat, göz-cüleri çabuk sezer de düşmanı vaktinde ayaklandırlırsa, o zaman vaziyetimiz biraz güçleşir.

— Ne de olsa düşman gemileri demirlerini çekip manevra yapmaya kadar, onları haklarız gibi geliyor bana.

— Ben de böyle umuyorum. Hele şu Malka mücahidlerini muhasaradan da kurtarabilirseniz, tarihte unutulmaz bir ad bırakırsınız!

— Ben tarihten, yarından ziyade bugünü düşünüyorum, Hasan kaptan! İstanbuldan Endülüse geldik.. bir şey yapmadan dönmek, Türkün bugüne kadar kazandığı ve taşıdığı şerefi küçültmez mi?

— Hakkınız var. Fakat, ben bu gece korkulu bir rüya gördüm. Galiba Endülüs müslümanlarına hiç bir yardımımız dokunamayacak. Çünkü bu ceza onlara gökten geliyor.

(Arkası var).

Izmirde kanlı bir vaka

Dört arkadaş iki kişiyi öldürdü

Yukarıda sağda baltalı Mustafa, solda tabancalı İlyas, aşağıda sağda Mümin, solda Rifat

Izmir (Akşam) — İzmirin Buca nahiyesinde müthiş bir cinayet olmuş, Mustafa, Mümin ve Rifat adlarında üç kardeş ile bunların İlyas adındaki arkadaşları, bütün Buca halkını bizar eden Kocakafa Mehmed ile arkadaşları Hakkı öldürmüşlerdir.

Kavga, Kocakafa Mehmedle Mümin arasında kahve kumar oynamak yüzünden çıkmış, fakat halkın müdahalesiyle iki defa hiç bir hadise meydana verilmeyen susturulmuşlardır.

Öğleden sonra Kocakafa Mehmedle Hakkı, Bucada Mehmedin evine kumar oynamaya gittikleridir. Mümin ile kardeşi Rifat ve İlyas bunların arkadaşlarını takip ederek bulundukları odada kumar oynarken kapı ve pencereden Nagand tabancalarıyla ateşe başlamışlardır. Müminin attığı kurşunlarla üç yerinden yaralanan Kocakafa Mehmed, kapıyı açarak Mümini takibe koyulmuş ve evine kadar takip etmiştir. İlyasın attığı kurşunlardan yaralanan Hakkı, derhal ölmüştür.

Kocakafa Mehmed, Müminin evine gidince Müminin kardeşi Mustafa elinde bir balta ile kendisine hücum etmiştir. Mehmedde elinde sustalı büyük bir çakı ile kaçmaya başlamış, Mustafa yetişerek balta ile başını iki parça etmek suretiyle Kocakafayı öldürmüştür.

Hadise tahkikatına müddeiumumi muavini B. Cevad Özpınar tarafından el konmuş, vaka faileri tamamen yakalanmıştır.

Dört sene dağda yaşıyan adam

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

İki ayı postu geçirmiş, elinde silâh tutan bir insan olduğunu görmüşlerdir.

Sakalları, saçları korkunç bir surette uzamış olan bu adamın silâhı derhal elinden alınmıştır. Adam telaşla uyanmış:

— Ben katil Ahmedim... Beni yakalamaya geldiniz değil mi? Diye bağırmıştır.

Katil Ahmed hemen sıkı sıkı bağlanmış ve kasabaya getirilerek jandarmaya teslim edilmiştir.

Ahmed dört seneden beri dağda yaşıyormuş, elbiseleri parçalanmış ve kendisi dört sene yalnız ot yiyerek karnını doyurmuştu.

Şehir neresidir?

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

nisbet dairesinde belediye resmi vermelerini doğru bulmamaktadır. Şehirhiller, şehrin imarından daha fazla istifade edeceklerdir. Binaenaleyh sayfiyede oturanların bu işe aynı nisbette iştirak etmesini muvafık görmiyor.

Şehir plânı hazırlanıp şehir meclisinde müzakere ve kabul edildikten sonra plânın tatbikini temin edecek bir kanun lâyihası da hükûmete takdim edilecektir.

Pazartesi konuşmaları

(Baş tarafı 6 ncı sahifemizde)

malarının bugünkü mesleklerinde tesadüf ettikleri güçlükleri yenmekte nasıl büyük bir yardım kaynağı olduğunu açıkça görüyorum. Umumi kültür esaslarını gençlere verme vazifesiyle mükellef olan liselerimizin kuvvetli olması için çok daha emekli çalışmalara ihtiyaç olduğunu söylemeğe hacet yoktur. Burada belirtmek istediğim nokta, şimdiye kadar müsabet ilim terbiyesi almamış edebiyatçıların klâsik kültürden mahrum fencillerin tek cepheli görüşlerinden kurtulmak için liselerde bugün de mevcut olan ve bir nevi ihtisas ayrılmasından başka birşey olmayan fen ve edebiyat şubelerinin birleştirilmesi meselesidir.

Böyle bir ayrılık belki başka memleketler için doğru olabilir. Fakat bizde esasen lise tahsiline ayrılan seneler, başka memleketlerden daha az olduğu için umumi kültürün her safhasına Türk gencinin temas etmesi lâzım gelir kanaatindeyim. Medeniyet tarihi, içtimaiyat, metodolojî gibi mevzuları az veya çok öğrenmekte ilerde fenne veya edebiyata intisab etmenin ne tesiri vardır? İlerde riyaziyeci olacak bir genç devlet içtimai müessesesinin nasıl bir varlık olduğunu bilmemeli mi? Yahut bir edebiyat müdekkiki namzedi, diğer ilimler arasında kendi şubesinin nasıl bir mevkii olduğunu öğrenen tabiki mantık bilgilerinden el çekmeli mi?

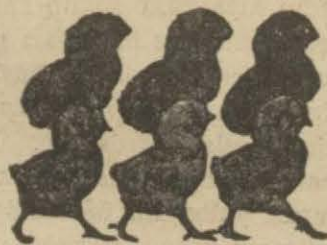
Bütün bu görüşlerimi, aralarında yüksek Alman ilim adamlarının da bulunduğu müsbet ilimler profesörlerimizin bu mevzudaki bir raporlarından çıkardığım şu sözlerle tevsik edeceğim:

«Üniversitede tahsil için muayyen bir ihtisas bilgisi icab etmez. Fakat talebenin umumi olmak üzere bir formasyon seviyesine yükselmiş olması lâzımdır. Bilfarz jeoloji profesörü talebenin jeoloji üzerinde yüksek bilgisine kaymet vermez. Her şeyden evvel fikrî olduğuna ve kavrama kabiliyetine ehemmiyet verir ki bunlar muhtelif suretlerle ancak mekteplerde temin olunabilir. Riyaziye tahsili için pek az riyaziye öğrenmiş olan, fakat gramer üzerinde esaslı bilgileri bulunan ve metodik bir mektep tahsili gören talebe daha çok kabiliyetlidir. Almanyada riyaziye ve tabii ilimler zümrelerinin tahsili için gerek jimnazyum, gerek yüksek ihtisas mektebi olan ober real şüleden mezun talebe aynı suretle kabul edilmektedir. Halbuki bu mekteplerin tahsilleri birbirinden tamamiyle farklıdır. Jimnazyum mezunlarının daha az ihtisas bilgileri olmakla beraber eski lisanlara kuvvetli vukfları ve daha iyi bir şekilde fikrî yetişmeleri vardır.»

Klâsik kültürün ne kadar ehemmiyetli olduğunu bu sözlerle belirtenlerin hakiki ilim adamları ve fen mensupları bulunduklarını okuyucularımın unutmalarını rica ederim. Sahiden kültürlü adam, bu fikirleri söyleyenler gibi olur.

Hasan Âli Yücel

CAFER FAHRİ nin eserlerinden

YENİ HARFLERLE

Savaş ve Polis köpeği	50
Tavuk hastalıkları	25
Tavukları çok yumurtlatmak için ne yedirmeli?	25
Ne zaman civciv çıkarmalı?	5
Tavukçulukta muvaffakiyetin sırrı?	25
Tavukçuluktan nasıl para kazanılır?	25
Nasıl tavukçuluk yapılmalıdır?	25

ESKİ HARFLERLE

Mufassal yeni tavukçuluk	100
Koçi beslemek usulü	25
Av ve salon köpekleri	25

Satış yeri: İKBAL Kitabevi

AKŞAM'ın FAYDALI NEŞRİYATI

Bu kitapları gördünüz mü? Bir defa görürseniz bir aile kütüphanesi için çok değerli olduklarını siz de tasdik edeceksiniz.

Yeryüzü Gökyüzü

Yazan: Faik Sabri Duran

150 kuruş

Istanbuldan Londraya Şileple Bir Yolculuk

Yazan: Faik Sabri Duran

75 kuruş

Bir Türk Kızının Amerika Yolculuğu

Yazan: Faik Sabri Duran

75 kuruş

Nereden Geliyoruz

Yazan: Faik Sabri Duran

40 kuruş

İspanyol edebiyatının

ölmez eseri

M. Cervantes

Don Kişot

25 kuruş

Pierre Benoit'nin en güzel eseri

DEVLER KALDIRIMI

Türkçeye çeviren: Halit Fahri

75 kuruş

Yüzde 20 tenzilatlı kupon

Bu kuponu kesip sipariş mektubunuzla gönderirseniz kitap fiyatlarından yüzde 20 tenzilatla hak kazanırsınız. Sipariş bedelini o suretle hesap ederek gönderiniz!

Tevzi yeri: AKSAM gazetesi — İstanbul Muallim Ahmed Halid kitabevi
Para yerine mektup içinde pul gönderilebilir.
(AKŞAM) okuyucularına mahsus tenzilat kuponundan istifade ediniz!

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ: 1863

Sermayesi: 10.000.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin başlıca şehirlerle Paris, Marsilya, Nis, Londra ve Manchester'da, Mısır, Kıbrıs, Irak, İran, Filistin ve Yunanistan'da şubeleri. Yugoslavya, Romanya, Suriye ve Yunanistan'da Filialleri vardır.

Her türlü banka muameleleri yapar

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

İdare merkezi:

İSTANBUL (Galata)

Türkiye şubeleri:

İSTANBUL, (Galata, Yeniceami)

İZMİR, MERSİN

ADANA Bürosu

Yunanistan şubeleri:

SELÂNİK, ATİNA, PIRE

Her türlü Banka muamelatı

Kiralık kasalar

Dr. AHMED ASIM ONUR

Ortaköy Şifa Yurdu

Yatak ücretleri 2 liradan itibaren.

3 üncü sınıfta ameliyat ücreti alınmaz.

Doğum ve kadın ameliyatları ile ftık, apandisit, basur ve diğer ameliyeller için çok uygun hususî fiyatlar. Ortaköy tramvay yolu Muallim Naci cad. 111 - 115

Telefon - 42221

Istanbul Defterdarlığından

Muhammen kıymeti

	Lira	K.
Ortaköy — Portakal sokağı eski 19 yeni 23 sayılı maa bahçe hanenin 10 da 4 hissesi.	2400	00
Beyoğlu — Kamerhatun Aynalı çeşme caddesi eski 40 yeni 36 sayılı hanenin yarı payı.	1883	10
Beyoğlu — Feridiye caddesi eski 94 yeni 108 sayılı hanenin 8 de 3 hissesi.	762	17
Beykoz — Çınar altı caddesi eski 32 yeni 29 sayılı altında dükkânı olan sahilhanenin tamamı.	836	55
Beykoz — Yalıköy Bahariye caddesi eski 15 yeni 9 sayılı hanenin 140 da 60 hissesi.	541	42
Kocamustafapaşa — Sancaktar mahallesinin Kocamustafapaşa caddesi eski 202 yeni 238 sayılı 22,5 metre murabba arsanın tamamı. «Mübadil ikinci tertip tasfiye vesikasile»	67	50
Çakmakçılarda — Valide hanı birinci katında yeni 3 - 3/1, 3/2-4-4/1 sayılı odaların tamamı.	541	44
Tahtakalede — Rüstempaşa mahallesinin Canbaz hanı caddesinde eski 11 yeni yeni 36 sayılı dükkânın 38320 de 7451 hissesi «Mübadil ikinci tertip tasfiye vesikasile.»	583	32
Kocamustafapaşa — Sancaktar Hayrettin mahallesinin uzunca ova yeni izci Türk sokağı eski 22 yeni 16 sayılı 48 metre murabba 83 desimetreklik arsanın 4 de bir hissesi.	12	20
Beyoğlunda — Tatavlada Rus ve Kostantin sokaklarında eski 59 ilâ 67 yeni 60 ilâ 68 sayılı altı harita N. 121 metre 67 desimetre murabba arsa.	243	34
Beyoğlunda — Tatavlada Rus ve Kostantin sokaklarında eski 59 ilâ 67 yeni N. hası		
60 ilâ 68 sayılı	5	121 67 243 34
» » » » » »	4	121 67 243 34
» » » » » »	7	121 67 243 34
» » » » » »	8	121 67 243 34
» » » » » »	9	121 67 243 34
» » » » » »	10	112 98 225 96
» » » » » »	11	112 98 225 96
» » » » » »	13	225 96 451 92
» » » » » »	14	121 67 243 34
» » » » » »	17	121 67 243 34
» » » » » »	18	121 67 243 34
» » » » » »	19	121 67 243 34
» » » » » »	20	121 67 243 34
» » » » » »	21	121 67 243 34
» » » » » »	22	112 98 225 96
» » » » » »	23	112 98 225 96

Yukarıda yazılı mallar 9/3/937 Salı günü saat 14 de satılacaktır. Satış bedeline istikrazi dahili ve % 5 faizli Hazine tahvilleri de kabul olunur. Taliplerin vakti muayyeninden evvel % 7,5 pey akçelerini yatırarak mezkûr gün ve saatte defterdarlık Milli Emlâk müdürlüğünde müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. (1003).

GÜNEŞLE YAĞMURA GÜVENME

Istanbul Tramvay Şirketi

21 İkinci kanun 1911 tarihli şartnamenin 14 üncü maddesine göre

ilân

1 Mart 1937 tarihinden itibaren tekmil hatlarda aşağıdaki tarifeler tatbik olunacaktır.

	Birinci mevki - İkinci mevki	Nakliye ve köprü resimleri dahil
	Kuruş	kuruş
1-2 k'ta	5 50	3 50
3-7 »	7 75	5 50
Subaylar	1-7 » 5 50	3 25
» (karne)	1-7 » 4 25	—
Askerler, asker malûlleri.....	1-7 » 4 25	2 —
Askerler (karne)	1-7 » — —	1 50
Aynı arabada evden		
mektebe ve mektepten eve kadar	4 25	2 —
Aynı arabada yapılan tekmil seyahat-ler için	4 25	2 —

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

- I — Paşabahçe ispirto fabrikası için şartnamesi mucibince 4800 lira muhammen bedelli 9 adet istim kontörü açık eksiltme usulüyle satın alınacaktır.
- II — Eksiltme 22/III/937 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 15 de Kabataşda Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
- III — Muvakkat teminat 360 liradır.
- IV — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.
- V — İsteklilerin münakaşa tarihinden beş gün evveline kadar fiatsız fennî tekliflerini İnhisarlar müskirat fabrikalar şubesine vermeleri ve münakasaya girebilmek için de münakasadan azami bir gün evveline kadar verilen tekliflerin muvafık bulunduğu dair mezkûr şubeden vesika almaları lazımdır. Son gün vesika verilmeyecektir.
- VI — İsteklilerin kanunen kendilerinden aranan vesaik ile yukarıda yazılı vesika ve % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte tayin edilen gün ve saatte adı geçen alım komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (656)

Istanbul Harici Askerî KITAATI İLÂNLARI

Aşağıda müfredatı yazılı dural ve Aleminyomlar kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Tahmin edilen bedeli 15500 lira olup ilk teminat parası 1162 lira 50 kuruştur. İhale si 18/mart/937 perşembe günü saat 15 tedir. Şartnamesini görmek isteyenler komisyonunda görebilirler. Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 23 üncü maddelerindeki belgelerle teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel Ankarada M. M. V. satınalma komisyonuna vermeleri.

Kilo 1790 dural Alaminyom sac ve perçin 2450 metre dural alaminyom boru. (587) (545)

Kulak, boğaz, burun mütehassısı Doktor

İHYA SALİH

Çağaloğlu: Hamam sırasında 24 numarada - Pazardan başka her gün öğleden sonra saat 15 ten itibaren hastalarını kabul eder.

Dr. FETHİ

LABORATUVARI
Cerrahpaşa hastanesi
bakteriyoloğu

Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahşilleri ve (İDRAR VASİTASILE GEBELİĞİN İLK GÜNLERİNDE KATI TEŞHİSİ) yapılır.
Beyoğlu: Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartmanı Tel. 40534

Doktor aranıyor

Mâden Tetkik ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğünden:

Mâden tetkik ve arama enstitüsü Bolkardağ kampında oturmak, burada ve civarında mâtende çalışan memur ve ameleleri muayene ve tedavisi ile meşgul olmak üzere diplomalı ve tecrübeli bir doktora ihtiyaç vardır.

İkametgâh, hademe tenvir ve teslim enstitüye ait olmak üzere 200 lira aylık ücret verilecektir. Talip olınların diploma ve diğer vesaiki ile Martın onuncu çarşamba günü akşamına kadar Ankarada Çocuk Sarayı caddesinde Enstitüye müracaatları. (1056)

Mütercim alınacaktır: Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Almancadan Türkçeye Türkçeden Almancaya tercümeye muktedir bir mütercim alınacaktır. İsteklilerin istidaları ile Mart 937 sonuna kadar umum müdürlüğe müracaatları. (1010)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Muhammen bedelleriyle miktar ve vasıfları aşağıda yazılı (6) grup malzeme ve eşya her grup ayrı ayrı ihale edilmek üzere 8/3/937 pazartesi günü saat 10 da Haydarpaşada gar binası dahilindeki 1 inci işletme komisyonu tarafından açık eksiltme ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin her grup hisasında yazılı muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lazımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.

1 — 105 metre N. K. B. A. toprakkablosu 3X50/25 m/m2 muhammen bedeli 698 lira 25 kuruş ve muvakkat teminatı 52 lira 37 kuruştur.

2 — 18000 Kg. Dekistirin muhammen bedeli 4500 lira ve muvakkat teminatı 337 1/2 liradır.

3 — 1350 kilo 1/2X1000 X 2000 m/m bakır levha, 2600 kilo (500 metre) 42X50 m/m lik bakır boru muhammen bedeli 4564 1/2 lira ve muvakkat teminatı 342 lira 34 kuruştur.

4 — 3500 metre ince 1500 metre kalın Amerikan bezi, 250 metre mermerşahi, 200 metre patiska, 500 metre şilte yüzü için kumaş. Muhammen bedeli 1228 lira 75 kuruş ve muvakkat teminatı 92 lira 18 kuruştur.

5 — 3000 Kg. toz ve 1500 Kg. kesme şeker muhammen bedeli 1170 lira ve muvakkat teminatı 87 lira 75 kuruştur.

6 — 50 Kg. gliserin, 200 Kg. nişadır. 200 Kg. şap, 10 Kg. kükürt, 5000 Kg. göztaşı, 300 Kg. adi hamızı kibrit, 10000 Kg. tuz ruhu muhammen bedeli 1950 lira 80 kuruş ve muvakkat teminatı 146 lira 31 kuruştur. (988)

Mecmu muhammen bedeli (29087.50) lira olan müfredat ve mikdarları aşağıda yazılı malzeme 26/3/937 cuma günü hizalarında gösterilen saatlerde kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin keza hizalarında yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, resmi gazetenin 7/5/936 gün ve 3297 No. lu nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini aynı gün eksiltme saatinden bir saat evveline kadar komisyon reisliğine vermeleri lazımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılmaktadır. (1085)

İsmi Mikdarı Muhammen Eksiltme

Kilo bedeli Saati

Kaynamış Türk beziri 5000 1975

» İngiliz beziri 50000 18750) 15,15

» İnce beziri 1500 562,50

Neft yağı 12000 5700) 15

Sikatif 3000 2100)

BANKA KOMERÇİYLE İTALYANA

Sermayesi Liret 700,000,000

İhtiyat akçesi Liret 145,769,054,50

Merkezi İdare: MİLANO

İtalyanın başlıca şehirlerinde

ŞUBELERİ

İngiltere, İsviçre, Avusturya, Macaristan, Yugoslavya, Romanya, Bulgaristan, Mısır, Amerika Cemahiri

Müttehidesi, Brezilya, Şili, Uruguay, Arjantin, Peru, Ekvatör ve

Kolombiyada

Afilyasyonlar

İSTANBUL ŞUBE MERKEZİ

Galata Voyvoda caddesi Karaköy

Palas (Telef. 44841 /2/3/4/5)

Şehir dahilindeki acenteler:

İstanbulda: Alalemiçyan hanında

Telef. 22900 /3/11/12/15. Beyoğ-

lunda: İstiklâl caddesi Telef. 41046

İZMİRDE ŞUBE

DOYÇE ORIENTBANK

Dresdner Bank Şubesi

Merkezi: Berlin

Türkiyede Şubeleri:

İstanbul (Galata ve İstanbul)

Depo: Tütün Gümrük

İzmir

Her türlü banka muamelât

Dr. Hafız Cemal

(LOKMAN HEKİM)

Dahiliye mütehassısı

Pazardan başka günlerde öğleden

sonra saat (2,5 tan 6 ya) kadar İstar-

bulda Divanyolunda (104) numaralı

hususî kabinesinde hastalarını kabul

eder. Salı, cumartesi günleri sabah

«9,5 - 12» saatleri hakikî fıkara mah-

sustur. Muayenehane ve ev telefons

22398. Kışlık telefon: 21044

KANZUK SİHHİ BALSAMIN KREMLERİ

Londra, Paris ve Nev-York Berlin'de güzellik enstitülerinden takdirname ile taltif edilmiş olup beynelmilel sergilerin altın madalyelerini haizdir.

Esmer, sarışın, kumral, her tip için muvafıktır. Güzellik ve cazibeyi artırır. Buruşuklukları, çil ve lekeleri kat'iyen izale eder. Memleketimizin en kibar mahfillerinin kullandıkları Balsamin kremlerinin:

4 Nev'i vardır.

- 1 - Krem Balsamin yağsız beyaz gündüz için
- 2 - Krem Balsamin yağlı pembe gece için
- 3 - Krem Balsamin Acı Badem gündüz için
- 4 - Krem Balsamin Acı Badem gece için

Balsamin kremindeki hassa hiçbir kremde yoktur. Balsamin maddesi memseleri kapatan cildi gençleştirerek beyaz, yumuşak, mat ve nermi kılan besleyici bir cevherdir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU — İSTANBUL

Fena havalarda kendinizi

GRİPİN

ile koruyunuz.

Baş, diş, adale ağrıları ile üşütmekten mütevellit bütün ızdırapları durdurur. Nezle, kırıklık, Grip ve emsali hastalıklara karşı bilhassa müessirdir. İçinde günde 3 kaşe alınabilir.

Son sistem makinelerle 8 SAAT havalandırılan Venüs Pudrası

Pudracılık fennin en son şaheseri. Bundan böyle narin ve nazik cildillerin endişesine mahal yoktur. Aradığınız ve hayalinizde yaşadığınız pudra bulunmuştur. Bu da (VENÜS) tür. VENÜS PUDRASİLE pudralanan bir cild dünyanın en taravetli güzelliğini ifade eder. Hiçbir pudra VENÜS kadar cildi mat tutup cazibeli gösteremez. Sarışın, esmer, kumral her tene uygun renklerle ve çok kibar kokusu ile de rağbeti ummiye kazanmış VENÜS PUDRASINI muhakkak tecrübe ediniz. Kullananlar terkedemez, alışanlar bırakamaz.

VENÜS müstahzaratına: Tanınmış eczane, itiriyat ve tuhafiyeye mağazalarında en kıymetli yerler verilmiştir. Deposu: Evliyazade Nureddin ticarethanesi - İstanbul.

S A Ç BAKIMI Güzelliğin en birinci şartıdır.

PETROL NİZAM

Gazetecilik ve Matbaacılık

Türk Anonim Şirketi
İdare Heyetinden:

Şirketimiz heyeti umumiyesinin alelade toplantısı 29 mart 1937 pazartesi günü saat 16 da Şirketin merkezi olan Yenicaamde 1. Hanında 2 No. 1 dairede yapılacağından Şirket hissedarları işbu içtima davet olunurlar.

Ruznamei Müzakere:

Bilanço
Heyeti idare ve murakip raporları,
Heyeti idare ve murakip intihabı.

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumi neşriyat müdürü: Enis TIL
Akşam matbaası

BU KOLAY ve YENİ TEDBİR
SAYESİNDE

1/2 YAŞINIZDA
GÖRÜNEBİLİRSİNİZ

30 yaşından sonra, 100 kadında 99 u
hemen yarı ölmüş - beslenmemiş
cildleri vardır.

Buruşukluklar, solmuş tenler, zayıflamış yüz adaleleri, sarıkk yanaklar... Bu halin bazı alâmetleridir.

Viyana Üniversitesi profesörü Dr. Stejskal, kadınları gençleştirmek için yeni bir tedbir keşfediyor.

40 - 50 yaşlarında binlerce kadın, bu sayede hemen bir genç kızın kine müşabih bir cild ve bir ten temin etmeğe muvaffak olmuştur.

Cild için bu yeni unsurdan, genç hayvanlardan istihsal edilmiş Biocel vardır. Cild hüceyratını canlandıran bir cevherdir.

Bu Biocel cevheri, şimdi Penbe rengindeki Tokalon kreminin terkibine karıştırılmıştır. Yalnız bir gece zarfında cildinizi canlandıracak ve gençleştirecektir.

Güzelim; bilâ fasıla sizi kemali hayretle seyrediyorum. Teniniz şayanı hayrettir. — Niçin dünkü sualine müsbet bir cevap vermiyorsunuz? — Bir aya kadar evlenebiliriz.

Terkibinde cildin yegâne unsuru olan Biocel cevheri bulunan PENBE RENGİNDEKİ Tokalon kremini gece yatmadan evvel kullanınız ve BEYAZ RENGİNDEKİ yağsız Tokalon kremini sabah kullanınız. Penbe rengindeki krem, cild için gayet besleyicidir. Fakat beyaz rengindeki yağsız krem, gündüz için en güzel kremdir. Cild için mükemmel bir unsur olduktan başka pudrayı görünmez ve son derece yapışkan kılar. Hemen tecrübesine başlayınız, sonderece memnun kalacaksınız.

Hesap defterleri

Piyananın en sağlam, en muntazam
en zarif ve en ucuz

Yövmiye defterleri

Kasa defterleri

Defteri kebirler

Muavin defterler

Birinci hamur kâğıt ile
kuruş

200 Sahifeli 120
300 > 150
400 > 200

Kahın banka kâğıdı ile
kuruş

200 Sahifeli 140
300 > 170
400 > 225

(Akşam) idaresinde satılmaktadır. Telefon: 24240
Hesap defterlerinizi almadan bunları görünüz ve bu fırsattan istifade ediniz!

TURK HAVA KURUMU BUYUK PIYANGOSU

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.
5 ci Keşide 11 Mart 1937 dedir

Büyük ikramiye 50.000 liradır.

Ayrıca: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle
(10.000 ve 20.000) liralık iki adet mükâfat Vardır.
DİKKAT:

Bilet alan herkes 7/Mart/1937 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır. Bu tarihten sonra bilet üzerindeki hakkı sakit olur.

KAŞE

NEOKALMİN

**GRİP
NEZLE
BAŞ VE DİŞ
AĞRILARINI KESER**

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

Muhammen bedeli 600 lira olan 800 bin adet 61/12 ve 200 bin adet 20 librelük kâğıd zivana açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltmesi 2/4/ 1937 cuma günü saat 15 de müdürlük binasında yapılacaktır. İlk teminat 45 liradır. Şartname ve nümunesi her gün levazım dairemizde görülebilir; taliplerin mezkûr günde saat 14 e kadar teminat akçeleriyle müraaatları. (926)